

15 11.9.2013

KIRKKO & KOTI

Metsälle oma teologia
→ 8

KIRKKO
& KOTI

100
vuotta
1913–2013

Karttulassa
kyläjuhlat

→ 7

Pelaamisesta
terveyttä

→ 2

Tuomas Rannankari

Jalkapallon arvot

→ 16

→ 8, 9

Tule kuulolle kirkon asioissa

Kirkon asioista keskustellaan entistä laajemmin Radio Savon ja Yle Puheen puolella.

Tuotantoyhtiö Kantti ja Kuopion evankelisluterilainen seurakunta aloittavat uudenlaisen ohjelmayhteistyön. Kerran kuukaudessa Radio Savolla on seurakunnista Päivän vieras, jonka kanssa pohditaan ajankohtaisia asioita ja ilmiöitä kirkon näkökulmasta. Saman keskustelun laajempi versio, 20 minuuttia, kuullaan myöhemmin Yle Puheelta.

Tuotantoyhtiö Kantti on kahden hengen yksikkö, joka jatkaa entisen Ylen opintoradion jalanjäljillä laadukkaiden puheenvuorojen tuottamista yhteiseen keskusteluun. Opintoradion aikoina

Kuopion evankelisluterilainen seurakuntayhtymä rahoitti Kantin työtä sivistyksen hyväksi erityisesti tieteen ajankohtaistamisen ja kansantajuistamisen saralla. Radio Kantti on tehnyt ajankoh-
taisohjelmia seurakuntien asioista har-
kintansa mukaan aikaisemminkin.

Tuotantoyhtiö Kantti myös taltioi lu-
entoja ja keskusteluita nettiin. Muun
muassa Puijon seurakunnan luentosar-
ja Miksi Jumala piilottelee kuullaan net-
titaltiointina osoitteessa <http://www.kantti.net/artikkeli/2013/09/miksi-jumala-piilottelee>

Kerran kuukaudessa Kirkonmäellä

Ensimmäisenä vieraana Kirkonmäel-
lä -haastatteluohjelmassa oli kuorojen
ilmoittautumisaikaan kanttori **Tintti Tinkala**, jota jututettiin yhteisömusii-
kista, seurakuntien kuorotoiminnasta ja
valmisteilla olevasta Männistön seura-
kunnan Armon valo lohduttaa – kan-

sanmusiikkihenkisestä kuoroteoksesta.
Haastattelijana on Radio Kantin toimi-
tuspäällikkö **Anne Heikkinen**.

”Journalistinen vastuu on aina Ylellä,
mutta teemoja, haastateltavia ja näkö-
kulmia mietitään yhdessä”, Heikkinen
toteaa.

”Uudenlaisella yhteistyöllä on mahdolli-
suus saada kirkolle tärkeää arvokeskus-
telua ja yhteiskunnallistakin pohdintaa
entistä laajemmalle yleisölle, myös valta-
kunnalliselle foorumille”, sanoo vt. vies-
tintäpäällikkö **Ulla Remes**.

Seurakuntien printtimediaan kohdis-
tuu säästöpainetta muutoksia: Kuopi-
on seurakuntien digitaalista näkyvyyttä
vahvistetaan monella eri tavalla.

Seurakuntien päivän vieras kuullaan
Radio Savolla 98.1 MHz aina kuukauden
ensimmäisenä torstaina klo 11.40. Juttu-
paikan kesto on noin 10 min.

Osoitteessa www.kantti.net
useita luentotaltiointia, muun
muassa kirkkopäiviltä.

PAULA REMES

PYSÄKILLÄ

Peliteollisuus terveyden

Pelaamisella on myös terveyttä edistäviä vaikutuksia.

Kesän aikana Kuopiossa käyntiin lähteneellä Games for Health -tutkimushankkeella on terveellisiä ja mielenkiintoisia tavoitteita. Se etsii mahdollisuuksia valjastaa digitaalisia pelejä sekä pelillisiä menetelmiä terveyden ja hyvinvoinnin käyttöön. Käytännössä tämä tarkoittaa menetelmien hyödyntämistä digitaalisessa muodossa esim. terveyskasvatuksessa, kuntoutuksessa, tuki- ja liikuntaelinsairauksien hoidossa tai vaikkapa kehitysvammaisten käytössä.

Ajatuksena pelillisten menetelmien hyödyntäminen ei ole uusi, sillä sovelluksia käytetään jo nyt esim. aivo-
halvauspotilaiden tai muistisairaiden kuntouttamiseen. ”Ala on nopeasti kasvava ja kansainvälinen, vastaavanlaisia tutkimushankkeita on ympäri maailmaa”, kertoo **Jyri Wuorisalo**. Tässä suhteessa Kuopiossa aloittanut hanke on valtakunnallisessa mittapuussa suuri ja ajankohtainen.

Kuopiolaista ja kansallista yhteistyötä

Kuopiolaisessa hankkeessa ovat mukana Savonia-ammattikorkeakoulu, Itä-Suomen yliopisto sekä Kuopio Innovation Oy, jonka edustaja ja asiantuntija Wuorisalo on. Hankkeen ensimmäinen vaihe kestää pari vuotta ja sen päämääränä on olla liikkeellepani-

”Pelien hyvistä ominaisuuksista puhutaan liian vähän”, Jyri Wuorisalo harmittelee.

PÄÄKIRJOITUS

Haastavia uudistuksia

Rahasta ja sen puutteesta on edelleen jatkuva puhe, puhutaan sitten kirkon tai muun yhteiskunnan asioista. Globaalisti vaikea taloustilanne vaatii ratkaisuja. Hallitus on vihdoin päässyt tekemään rakenteellisia esityksiä uudistuksiksi, joilla pyritään estämään ylivelkaantumisen huima jatkuminen. Työaikaa sillä on jäljellä puolitoista vuotta ennen vaa-leja. Tarve rakenteellisiin uudistuksiin on jo kauan ollut huutava, mutta niiden tekeminen on poliittisesti äärimmäisen vaikeaa. Tilannetta ei paranna nykyisen järjestelmän monimutkaisuus ja yritysten toimintaympäristön globaalius: matematiikka ja asioiden ennustettavuus ovat käyneet lähes mahdottomaksi.

Osa uudistuksista on valmisteltu puhtaasti poliittisesti, mikä tarkoittaa, että esimerkiksi opetusvelvollisuuden jatkamista vuodella ei liene käsitelty opetusministeriössä eikä kustannuksien hoidosta ole vielä tietoa, jäävätkö ne kunnille vai valtiolle. Missä ovat säästöt?

Osa uudistuksista kuulostaa hyvältä kuten tasarvoinen kotihoidontuen jakaminen miehen ja naisen kesken. Perheille ei kuitenkaan jää valinnanmahdollisuutta ja koska laitoshoitopaikka maksaa yhteiskunnalle oleellisesti enemmän kuin lapsen kotona hoitaminen, varsinaista säästöä ei ratkaisusta synny, ennen kuin nainen on veronmaksajana varsin hyvätuloisten joukossa.

Työuraa on pidennettävä alusta, lopusta ja keskeltä. Rakenteellisiin ratkaisuihin on otettava mukaan esimerkiksi koulutusjärjestelmä entistä paremmin, se on suunnattava työelämän tarpeisiin. Peruskoulun päättäneistä 60 000 nuoresta jäi vaille opiskelupaikkaa 5000 nuorta (Kuntaliitto). 1200 nuorta ei hakenut mihinkään.

Akateemisia työttömiä on nyt 34 000, jossa on kasvua viime vuoteen 27 prosenttia (AKAVA). Kaikilla aloilla työttömyyden kasvu on viime vuodesta 16 prosenttia. Työpaikkojen lisäämistä jarruttavat työllistämisen edelleen korkeat sivukulut.

Kirkkoa sivuavia aloitteita olivat arkkipyhien siirtämiset viikonlopulle, helluntain ja loppiaisen siirto. Asia kuuluu kirkollisen päätöksenteon piiriin ja siihen otetaan sitten kantaa, kun työmarkkinajärjestöt tekevät siitä aloitteen. Vuosina 1970–1992 pyhät olivat poissa alkuperäisiltä paikoiltaan: edellisen laman aikana pyhät uskallettiin jopa palauttaa paikoilleen.

Onko niin, että aikamme omaleimaisuus liittyy juuri ahneuteen? Bisneksessä voitto tuloutetaan nopeasti, onko niin myös politiikassa?

Ahneus. Sitä vastaan kirkko opettaa ja toimii. Sitä vastaan myös kouluissa uskonnotunneilla kasvatetaan nuoria. Yhteinen hyvä on jakamisen hyvä.

Ahneiden jalkoihin jääneitä kirkko auttaa. Et kai sinä omaa ajattelemattomuuttasi edes harkitse jättäväsi kirkollisveroa maksamatta?

ULLA REMES
ulla.remes@evl.fi

kuuluvasta kolmannelta sektorilta, johon kirkkokin kuuluu, on tullut yhä vahvempi osa hyvinvointiyhteiskuntaa. Kolmannen sektorin toivotaan hoitavan ne tehtävät, joita markkinat tai julkinen sektori eivät halua tai joi-ta niillä ei ole mahdollisuuksia hoitaa.

+ Riku Rantalan ja Tunna Milonoffin Docventures-sarjan ensimmäisen, uskontoa koskevan jakson yhteyteen perustettu liityhetikirkoon.com -sivusto on kerännyt jo kahdessa päivässä yhteensä yli 23 000 eri uskonto- ja kirkkokun-tiin liittynyttä. Docventures halusi perustaa sivuston vastineeksi sille, että kirkosta eroaminen on tehty liian helpoksi netin kautta.

+ Piispainkokous kokoontuu istuntoonsa 10.–11. syyskuuta 2013 Hyvinkäällä. Piispainkokous käsittelee työryhmän laatimaa ohjeistusta uskontojen kohtaamiseen kirkollisten toimitusten yhteydes-sä. Uuden ohjeistuksen taustalla on havainto, että seurakunnan työssä kohdataan aiempaa useammin monikulttuurisia tilanteita esimerkiksi avioliittoon siunaami-sen yhteydessä.

SINI-MARIA KUUSIPALO

sällä kerättiin varoja Intiassa, Kiinassa ja muualla Aasiassa tehtävään kristilliseen mediatyöhön. Syksyn aikana keräys kohdistuu Intiassa alkavaan televisiotyöhön.

+ Radio Dein Elämänkoulu-ohjelmasarja avaa syyskuussa suomalaista sotahistoriaa yksittäisten rintamamiesten elämäntarinoiden kertomana. Ohjelmasarjassa kuullaan veteraanien tarinoita viikoittain.

+ Tuore väitöstutkimus osoittaa, että kansalaisyhteiskuntaan

ja joka yhdistää alan tekijöitä. Yrityspuolelta mukana ovat paikallisia yrityksiä mm. kuntoutusalalta Neuron ja Kunnanpaikka, ohjelmistoalanyritys Weego ja elämyksellisentilan suunnitteluun erikoistunut Fantasiarakenne. Kansainvälisesti tunnetuin yritysyhteistyökumppani on Rovio, jonka menestystarina on Angry Birds. ”Rovio on yrityksenä ja nimenä rakentamassa kansainvälisiä siltoja”, toteaa Wuorisalo.

Terveystuotoalalta kuntoutuspuoli on tällä hetkellä nopeinten kasvava ala, johon kehitellään kuntouttavia menetelmiä mm. liikkeen-tunnistusta hyödyntäen. Monet tekniset laitteet reagoivat jo nyt liikkeeseen ja kosketukseen. Digitaaliset pelit puolestaan ovat itsessään ohjaavia ja opettavia. Esimerkiksi näiden ominaisuuksien yhdistäminen ja hyödyntäminen terveysalalla ovat kiinnostuksen kohteena.

Sovellukset testataan pelikentillä

Terveystuotoalanteknologian puolella todellisuutta on se, että sen sovellusten tuottaminen on kal-lista. Teknologafirmojen ja pelifirmojen yhteistyöllä pyritäänkin hyödyntämään pelillisten menetelmien käyttäminen terveydenhuollon tek-nologiassa siten, että tuloksena olisi halvempia ja tehokkaampia so-velluksia. Teknologiaateollisuuden mahdollisuuksia ovat sovellusten nopea kansainvälinen leviäminen ja käyttöönotto.

Hanke tekee käytännönläheistä yhteistyötä loppukäyttäjien ja so-vellusten kehittäjien kanssa. Tes-taaminen tapahtuu pelikentil-lä esim. kouluissa ja sairaaloissa. Käyttäjien sovellustestauksen lisäk-si mukana on olennaisesti lääketie-teellinen tutkimus. Tutkimuksessa ovat näin ollen mukana sekä virtuo-

aalinen että fyysinen todellisuus, se miten sovellukset toimivat, miten niitä käytetään tai miten niitä voi-si kehittää.

Hyvistä ominaisuuksista puhutaan liian vähän

Wuorisalo tunnustautuu itsekin pelien ystäväksi. Hän tutustui ja aloitti pelaamisen 80-luvulla opis-keluaikoina. Silloin peleissä ja pelaamisessa oli parasta yhteisöllisyys ja sosiaalisuus. Nykyäänkin hän kokei-lee ja testaa kaikenlaisia pelejä, mut-ta ei pelaa enää aktiivisesti.

Wuorisaloa harmittaa se, et-tä Suomessa nostetaan yleensä esille pelaamisesta ja netin käy-töstä negatiiviset puolet, mutta unohdetaan mainita hyvistä omi-naisuuksista, kuten sosiaalisuudesta ja kehittävästä vaikutuksista. ”Nyky-ään neurologikin saattaa suositel-la tietokonepelejä”, hän muistuttaa. ”Peliteollisuudella on paljon annet-tavaa terveys- ja hyvinvointisekto-rille. Toiminnan toteutus voi olla myös hauskaa.”

Seminaari kokosi osaajia

Games for Health – hanke järjes-ti Kuopiossa seminaarin 8.–9.9. Pu-humassa olivat mm. kansanterveys-tieteen professori **Jussi Kauhanen** Itä-Suomen yliopistosta ja tutki-musjohtaja **Veikko Hara** Rovio En-tertainment Ltd:sta. Alan ensim-mäinen seminaari Suomessa herätti jo nyt laajaa kiinnostusta ja koko-si asiantuntijoita sekä osaajia ympä-ri maata.

Seminaari alkoi yhteisöllisellä toi-minnalla, kun tapahtuman yhteydessä järjestettiin teemaan liittyvä Game Jam -pelimaraton, jossa kehi-tettiin 24 tunnin aikana terveysai-heisia pelejä.

PIIA JULKUNEN

asialla

KOLUMNI

Terveisiä Hyrynsalmelta!

Mistä ihmeen Hyrynsalmelta, miksi terveisiä? Olen vaimoni kanssa tämän syksyn Hyrynsalmella, hän ma. seurakuntapastorina ja itse tutkimusvapaalla kirjoittamassa. Etääntyminen on voimakas kokemus. Tämä siitäkkin huolimatta, että aiemmat tehtävät pakkautuvat väkisin mukaan. Lähi-
menneestä kantaa huolta monin tavoin aiem-
masta poikkeavassa ympäristössä. Asioita, arki-
siakin, katsoo toisesta näkökulmasta ja kokee
uusin aistein. On siinä ihmettelemistä ja vertaa-
miselle uudet ulottuvuutensa avaava mahdolli-
suus. Elämä voi näyttää kovin erilaiselta.

Eteläisimmälle poronhoitoalueelle rantautu-
minen, kuitenkin vain runsaat pariasataa kilo-
metriä kauemmaksi Kuopiosta tarjoaa kokemuk-
sen kaiken suhteellisuudesta – aina aikakäsityk-
sestä arjen kokonaisuuden ja sen yksityiskohtien
erilaisuuteen.

Täällä taloudellisen hyvinvoinnin rajamailla, päivästä toiseen työttömyytensä kanssa kipuilevat, poismuuton paineessa, hiljalleen kuolevien kylien keskellä arkeen elävät ihmiset näyttäytyvätkin tyy-
neesti päivälleen arvon antaviksi, toisiaan ja perinteitään kunnioit-
taviksi, ajatteleviksi ja tunteviksi ihmisiksi. Ihmisiksi, joiden elämäntunnot eivät mää-
räydy muotivirtausten virvatulien mukaan.

Kysynkin, olemmeko menettäneet elämän tunnon, aidon ja koskettavan todellisuuden merkityksen?

Täällä kirkko, taloudellisten ja toiminnal-
listen vaikeuksiensa keskelläkin, tarjoaa sille, joka sen sanomaa haluaa kuulla, turvallisuuden ja luottamuksen ilmapiiriin – ilmapiiriin, joka on konstailematon, aito ja avoin, toisista huolta kantava ja tukeva.

Kaiken ulkoisen ja arvotetun sijaan täällä osataan vielä elää perinteiden, läheisten ja lähiyhteisön keskellä keskinäistä luottamusta ja huolenpitoa tarjoten. Toki ulkopuolinen saattaa kokea, ohimenevän hetken täällä kulkiessaan, sellaista, jonka toinen saattaa helposti leimata vain val-
veuneksi, yhteisöön pysyvästi jäämättömän toiveuneeksi.

Onko täällä vaeltavan tunteilla ja kokemuksilla merkitystä ja painoarvoa omassa elämässä, aiemmin kokemaamme? Lannistammeko me kysymyksillämme senkin kauniin ja hennon, joka lähellämme yrittää kertoa jotain elämän suurista totuuksista, joista ei kvartaalitalouden ja jatkuvan hellittämättömän kilpailun leimamassa maailmassa puhuta, saatikka eletä elämän totuuksina. Voisiko todellisuus ollakin toinen:

samalla niin lähellä, mutta toisaalta niin kaukana. Mitä elämämme tiimalasi mittaa, koettua vai kokematta jäänyttä?

JUHAN LAURINKARI

Kirjoittaja on yhteis-
kuntatieteilijä, teologi
ja humanisti Itä-
Suomen yliopiston
Kuopion kampuksella.

Kotiutuskaveri opastaa arkeen

Kotiutuskaveri on henkisenä tukena ja juttukaverina sairaalasta pääsyn jälkeen.

Kuopion Kallaveden seurakunnassa on vielä tämän vuoden puolella käynnistymässä Kotiutuskaveri-hanke.

”Ajatuksena on, että sairaalasta kotiutuvalla yksinäiselle vanhukselle voitaisiin tarjota vapaaehtoinen, joka toimisi siellä kotioloissa rinnalla kulkijana ja juttukaverina”, Kallaveden seurakunnan diakonissa **Maarit Kirkinen** selvittää.

Idean äiti on diakonissaopiskelija **Tiina Sandkvist**, joka suoritti opintoihinsa liittyvän harjoittelujakson Kallaveden seurakunnassa. Kotiutuskaveri-hanke on osa hänen lopputyötään.

- + Lähimmäispalvelun peruskurssi** 25.–27.10. Puijon kirkolla. Lähimmäispalvelu on tavallisten ihmisten taidoin tehtävää auttamista, tukemista ja kuuntelemista. Koulutus antaa valmiuksia ihmisen kohtaamiseen, vaikeassa elämäntilanteessa olevan tukemiseen sekä oman henkisen ja hengellisen kasvun kehittämiseen.
- + Ilmoittautumiset** syksyn kurs-
sille viimeistään 4.10. Puijon seurakunnan toimistosihteerille mirja.turunen@evl.fi tai 040 4848410.

”Työssäni Harjulan sairaalassa olen nähnyt, että tällaiselle palvelulle on tarvetta”, Sandkvist kertoo.

”Kaikilla ei välttämättä ole sellaisia lähiomaisia tai ystäviä, jotka olisivat tukena ja seurana sairaalasta kotiutumisen jälkeen.”

”Varsinkin monia iäkkäämpiä ihmisiä saattaa huolestuttaa, että kuinka elämä alkaa sairaalajakson jälkeen taas sujua. Voi olla myös arkuutta lähteä liikkeelle kodin ulkopuolelle.”

Tukea omatoimisuuteen

Hanketta on tarkoitus lähteä edistämään yhdessä Kuopion kaupungin kotiutusyksikön kanssa.

”Kun asiakas kotiutuu sairaalasta, me tarjoamme hänelle parin viikon ajan hoidollista apua. Mutta olen huomannut, että moni kaipaisi silloin myös juttuseuraa ja rohkaisua tarttua arjen askareisiin”, kotiutusyksikön osastonhoitaja **Tuula Muhonen** pohtii.

”Kotiutuskaveri-toiminnan käynnistyttyä kotiutushoitaja tai kotiutusyksikkö ottaa yhteyttä Kallaveden seurakunnan diakoniatyöntekijöihin silloin, kun tällaista tukea tarvitseva vanhus on kotiutumassa. He sitten etsivät löytyisikö vapaaehtoisista sopivaa kaveria.”

Kotiutettava ja vapaaehtoinen voivat keskenään sopia millaisiksi heidän tapaamisensa muodostuvat.

”He voivat esimerkiksi käydä yhdessä kävelyllä, kirjastossa tai hoitamassa kauppaa-asioita. Tarkoitus ei kuitenkaan ole, että vapaaehtoinen tekisi asioita toisen puolesta. Pikemminkin hän on tukemassa omatoimisuuteen”, Sandkvist painottaa.

”Kotiutuskaveri voisi myös rohkaista vanhusta mukaan seurakunnan toiminnan piiriin. Sieltä saattaisi löytyä uusia ystäviäkin”, Kirkinen lisää.

Kavereita kaivataan

Hanke kohdistuu alkuvaiheessa Kallaveden seurakunnan alueella asuviin ja Harjulan sairaalan osasto 1:ltä kotiutuviin

KIRKON KULMILTA

Vaivaisukot

Kuluneen kesän laajaa huomiota saaneisiin näyttelyihin kuului ”Vaivaisukkojen tapaaminen” Kerimäen kirkossa. Paikalla heitä oli nelisenkymmentä maamme 145 vaivaisukosta ja yhdestä vaivaistytöstä, joka on Soinis-
sa. Pääosa oli tullut Pohjanlahden rannikkopitäjistä, joissa suurin osa pysyvästi ”asuu”.

Itä-Suomessa niitä on ani harvoja. Yksi niistä on meillä Juankoskella eikä sekään ole vielä kovin vanha. Pauli Sihvon veistämä patsas on säyneisläisten lahja Juankosken uuteen kirkkoon vuonna 1990. Alkuvuosina se keräsi varoja urkukassaan ja nyttemmin se toimii lähetystyön hyväksi.

Maamme itäisin vaivaisukko on Lieksassa. Eeva Ryyänen veisti sen vuonna 1960 Pankakosken kirkkoon, josta se on sittemmin siirretty Ryyä-
sen ateljeekotiin Paateriin.

Muita kuvanveistäjien 1900-luvun kuluessa tekemiä vaivaisukkoja on muiden muassa meille Veljmiehen veistäneen Heikki Konttisen Nurmijärven ukko vuodelta 1939 ja uudempia Aapelin veistäneen Kari Juvan työ Aitolahden kirkossa vuodelta 2002.

Suurin osa vaivaisukoista on tuntemattomien kansantaiteilijoiden tekemiä. Pääosa niistä on 1800-luvulta,

monet Suomen sodan puujalkaisia sotaveteraaneja. Sen aikaisista tekijöitä tunnetuin on kuortanelainen Heikki Mikkilä. Hänen veistoksiaan tunnetaan 13. Mikkilän persoonallinen kädenjälki näkyy muiden muassa hänen ukoille veistämässään korkkiruuvikiharoissa.

Vaivaisukoistamme vanhin on 1600-luvun lopulta periytyvä Hauhon Bartimeus. Lisää niistä kertovat näyttelyn yhteydessä Otso Kantokorven toimittamana ilmestynyt Vaivaisukkojen paluu sekä aiemmin ilmestyneet Kaija Santaholman ja Markus Lepon kirjat.

Tapa pystyttää vaivaisukko kirkon tai tapulin ovelle pohjautuu vuoden 1686 kirkkolakiin, joka määräsi ”Nijncuin Jumala sanasans käske, että meidän pitä murhe pitämän Waiwaisist, Sairaist, Onduvist ja Sokeist”.

Veistosten yhteydessä on usein jokin auttamista koskeva kehotuslaus. Aika monessa lukee, kuten Halsualla ja Kälviällä ”Joka köyhää armahtaa, hän lainaa Herralle”. Pyhäjoen vanhan kirkon tulipalosta pelastettu vaivaisukko kehottaa: ”Awa aina kätes weljelles, joka tarvitsepa ja köyhä on sinun maallas”.

HELENA RIEKKI

Juankoksen kirkon vaivaisukko.

ERIKA SUOMINEN

Anja Niirasen luona
piipahtaneet Maarit
Kirkinen ja Tiina Sandkvist
ovat käynnistelemässä
Kotiutuskaveri-hanketta.

TIMO HARTIKAINEN

vanhuksiin. Jos toiminta lähtee hyvin käyntiin ja kokemukset ovat positiivisia, voidaan sitä laajentaa muuallekin.

"Yksinäiset vanhukset ovat yksi tämän vuoden Yhteisvastuukeräyksen kohderyhmä, joten hanke sopii siihenkin teemaan hyvin", Kirkinen huomauttaa.

Nyt Kallaveden seurakunnassa

odotellaan innokkaiden vapaaehtoisten yhteydenottoja.

"Ainoa kriteeri on auttamishalu. Suosittelemme myös, että kotiutuskaveriksi haluava osallistuisi Lähimmäispalvelu-kurssille, mutta se ei ole kynnyskysymys. Koulutuksessa käydään läpi muun muassa salasapito- ja tietosuojat-asiat."

"Kaikille kaveriksi ryhtyville järjestetämme perehdytyksen tehtävään ja olemme tukena jatkossakin", diakoni **Hanna Rasa** painottaa.

"Vapaaehtoiselle tämä merkitsee tapaamisia vanhuksen kanssa noin 2-4 viikon ajan eli pitkäaikaista sitoutumista kerrallaan ei vaadita."

HELI HARING

MITÄ MIELESSÄ?

Liikuntakynnys häviää vertaisten kanssa

Syksyllä harrasteryhmät kannustavat ryhti-
liikkeeseen. Siilinjärven kunnan erityisryhmi-
en liikunnanohjaaja **Tanja Korhoselle** tämä
tarkoittaa vaihtoehtoisten liikunta-
tapojen tarjoamista.

Mitä on erityisliikunta?

"Erityisliikunnalla tarkoitetaan soveltavaa liikuntaa. Liikutaan mahdollisimman tavallisesti niin, että otetaan huomioon jokaiselle sopiva suoritustapa ja esimerkiksi sairauden tai vamman tuomat erityispiirteet."

Ketkä kuuluvat erityisryhmät?

"Soveltavan liikunnan ryhmiä on laajasti lapsista varttuneisiin asti. Ryhmiin kuuluu erityisjärjestöjen asiakkaita, kuten diabetesta, reumaa, hengityselinten tai mielen sairautta sairastavat, invalidit ja kehitysvammaiset. Nyt on paljon liikunnasta syrjäytyneitä ja vilkkaita lapsia. Kaikki he tarvitsevat liikunnassa huomiota. Siilinjärvellä ryhmiä on alle 10 henkilöstä 30:een, kuukausittain 700-800 liikkujaa."

Mitä lajeja on liikuntatarjottimella?

"Paljon kuntosaliharjoittelua, erilaista jumppaa, tuolijumppaa ja vesijumppaa. Pallopelejä, frisbee-

golfia, kahvakuulaa, talvilajeja. Joissain ryhmissä zumbaa ja kuntonyrkkeilyä. Vierailevan ohjaajan kanssa voi tutustua erikoisuuksiin kuten ammuntaan."

Liittykö erityisliikuntaan esteitä?

"Uima-allas, liikunta- ja kuntosalit sopivat erityisliikuntaryhmille. Sosiaalisia esteitä taas liittyy ryhmien nimiin. Erityis-sana herättää kielteisiä ennakkoluuloja poikkeavuudesta. Juuri eläkkeelle jäänyt ei miellä kuuluvansa ikäihmisiin. Vanhempi ei halua lastaan erityisryhmään, koska lapsessa ei ole mitään vikaa, mutta sovellettu ryhmä nimenomaan antaisi lapselle oman tilan liikkuu."

Voiko erityisliikunnalla estää syrjäytymistä?

"Tavoitteenamme on juuri syrjäytymisen ehkäisy. Ryhmässä saa toimia vertaisten kanssa, tuntee kuuluvansa joukkoon eikä jää yksin kotiin. Yhdenvertaisuuden kokeminen poistaa kynnyksiä."

Miksi ja miten pitäisi liikkua?

"Kannattaa tsemptata oman olon ja mielen hyvinvoinnin takia. Pieni alku on iso askel. Terveys tulee mukana. Liiku niin kuin tuntuu hyvältä. Jotain aerobista, kuten ulkoilua, ja lihaskuntoa vaikka kuntosalilla. Päätä lähteä liikkeelle, vaikkei aina huvita."

teksti ja kuva: SINI-MARJA KUUSIPALO

SIIVOUSPALVELUITA KOTIIN

Puh. 044 359 1644
Hyödynnä kotitalousvähennys!

WWW.GGSIIVOUS.FI

PÄIVIN TERAPEUTTINEN OLOHUONE

- Valaiskaamme yhdessä arkeasi nähdäksesi avarammin eteenpäin.
- Etsikäämme yhdessä elämäsi tarinan merkityksellisiä käännekohtia.
- Etsikäämme yhdessä uutta tarinaa sen tarinan rinnalle, mikä tahtoo kaataa sinut.
- Tarkastelkaamme yhdessä haastavia tilanteita työssä ja kotona.

Päivi Föhr 050-4301100
perhepsykoterapeutti, työnohjaaja, pariterapian kelpäisyys
paivintera@paivinterapeuttinolohuone.fi
www.paivinterapeuttinolohuone.fi Facebook: Päivin terapeutin olohuone

Antin Piha ja Kiinteistö Apu

- syksyn pihatyöt • pihojen laatoitustyöt
- mökkitalkkari toiminta • syksyllä ja talvella etsimme käsilumityö pihoja talveksi 2013-2014

p. 050 575 3410 antti tai 050 495 8888 kati
www.antinpihajakiinteistoapu.fi

Kaikille avoin IKÄÄNTYVIEN YLIOPISTO

Luennot käynnistyvät to 19.9. klo 13-14.30
Kuopion kaupungintalon juhlasalissa. Tervetuloa!

Tilaa maksuton esite ja tutustu myös opintoryhmätarjontaan.

www.snellmankesayliopisto.fi
puh. 044 746 2840 | asiakaspalvelu@snellmankesayliopisto.fi

Laulaen Monica Groop

mezzosopraano

Soidaan! - kamariorkesteri johtaa Satu Simola
Kuopion tuomiokirkko la 28.9.2013 klo 19

lisätiedot: www.soidaan.com
toiminnanjohtaja Sauli Tyni p. 040-7713979
sauli.tyni@gmail.com

0600 900 900 + lippu.fi + 0600 900 911
1,98 €/MIN. + PVM 3,58 €/MIN. + PVM
Liput 22,50 / 17,50 € (sis. toimintakalut)

AUTA AUTTAMAAN

*Yksin emme työtä tee,
toinen toista tarvitsee.
Tuomme vaihtopöydälle
lahjamme ja puuttemme.*

VK 428:4

Apua lähellä ja kaukana

- + Lähetystyön virkistys- ja koulutus-päivä** Siilinjärven seurakuntatalolla lauantaina 21.9. klo 9–13. Päivä tarkoitettu kaikille lähetystyöstä kiinnostuneille. Vierailijana Leena Helle Suomen Lähetysseurasta. Tietoa lähetystyöstä Aasiassa ja keräysavun käytöstä, liikettä, lähetystyön ideointia. Tarjolla myös lounas ja myynnissä lähetyskellarin Putiikin tuotteita. Tiedustelut ja ilmoittautumiset jenni.shakya@evl.fi, puh. 044 7284 647.
- + Messu ja nimikkolähetä Leena Mä-käräisen eläkejuhla** Puijon kirkossa sunnuntaina 22.9. klo 10. Leena Mä-käräinen saarnaa. Messu ja juhla järjestetään yhteistyössä Pohjois-Savon Kansanlähetyksen kanssa. Mä-käräinen on toiminut pitkään monen kuopiolaisen ja pohjoissavolaisen seurakunnan nimikkolähettinä.
- + Hernekeittomyyjät** perjantaina 20.9. Siilinjärven seurakuntatalolla klo 10.30 alkaen niin kauan kuin keittoa riittää. Hinta 6 €/litra Tasaus-keräyksen hyväksi. Voit ostaa keittoa omaan astiaan tai nauttia lounaan seurakuntatalolla. Myynnissä myös Lähetyskellarin Putiikin tuotteita ja arpa-jaiset.
- + Kauneimmat hengelliset laulut** Keskuseurakuntatalolla sunnuntaina 15.9. klo 15. Lähetyskahvit klo 14.30 alkaen.
- + Aasialainen juhla-ateria** sunnuntaina 6.10. klo 12.30. Ruoka ja kahvi 20 €, tuotto Sri Lankan köyhien lasten koulutuksen hyväksi. Liput ja varaukset Keskuseurakuntatalon vahtimestareilta puh. 040 4848259.
- + Lähetyskauppa Vakka** kaipaa lisää myyjiä. Jos olet kiinnostunut, tule tutustumaan tai ota yhteyttä, puh. 050 3020417.

KÄVELE
NAISELLE
AMMATTI
15.9.2013

Kävele naiselle ammatti

- + Naisten pankki** Kuopio järjestää Kävele naiselle ammatti -tapahtuman sunnuntaina 15. syyskuuta alkaen klo 15 Kuopion satamatorilla. Tapahtuman avaa lääninrovasti Jaana Marjanen. Alkujumpan jälkeen 5 km:n kävelylenkki kiertää Väinö-länniemellä. Yhden ammatin arvo on 30 euroa ja sen voi lahjoittaa yksin tai yhdessä. www.naistenpankki.fi/ilmoittaudu

Tukihenkilöitä nuorille

- + Nyt etsitään** tukihenkilöitä nuorille, jotka tarvitsevat tukea omaan elämäänsä.
- + Tukihenkilöltä** edellytetään täysi-ikäisyyttä.
- + Seuraava koulutus** Kuopiossa järjestetään 5.–6.10. ja 8.10.
- + Ota yhteyttä** 23.9. mennessä paula.paa-vilainen@evl.fi, puh. 040 4848475 tai riitta.ronkko@nuortenpalvelu.fi, puh. 040 4874683

TAPAHTUU

kirkkojakoti@evl.fi

Hoitoa sielulle ja mielelle

- + Sururyhmä läheisensä menettä-neille** Säneisessä ensimmäisen kerran 23.9. klo 18. Tiedustelut ja ilmoittautumiset Leila Asikainen 16.9. mennessä puh. 040 4888 620 tai Kirsi Leino puh. 040 4888 601.
- + Juuriin ulottuva rukous** Kaavin kirkossa keskiviikkona 25.9. klo 18.30. Sielunhoitoterapeutti Helena Lehtimäki, Paula Hagman-Puustinen ja Maija Kukila.
- + Uusin silmin-pienryhmä** Kallaveden kirkolla torstaisin alkaen 24.10. klo 18–19.30. Ryhmässä, joka kokoontuu seitsemän kertaa voit luottamuksen ilmapiirissä, käsitellä oman elämäsi kipukohtia ja löytää uusia voiman lähteitä. Ryhmää ohjaavat perheneuvoja, terapeutti sielunhoitaja Raili Tiihonen ja diakonissa Riitta Reima. Tarkempia tietoja ja ilmoittautumiset 9.10. mennessä Riitta Reimalle puh. 040 4848 370.
- + Lehtomäen kodissa Nilsissä syyspäivät** 21.–22.9. Lauantaina klo 18 rukousta, sanaa ja yhteyttä. Sunnuntaina klo 10 messu Nilsin kirkossa, saarna piispa Aarre Kuukauppi. Lounas, raamattutunti ja seurat Lehtomäen kodissa.

Miestenpäivät Siilinjärvellä

- + Miestenpäivät** Vuorelan kirkossa 14.–15.9. Puhujina mm. Raimo Lappi, Esko Luukkonen, Yrjö Jokiranta, Johannes Häkämies. Lauantai huipentuu kirkkovesouturetkeen Karhon saareen, jossa Esko Luukkonen alustaa iltanuotiokeskustelua aiheesta ”Mies elämän haasteissa – sankariko?”. Lauantaina klo 20 Vuorelan kirkossa kaikille avoin iltamessu. Päivien järjestäjinä ovat Siilinjärven seurakunta, KRS, P-SKL, SLEY ja SRO. Tietoja Jouko Kauhaselta, puh. 050 577 3780.

Raamatun tutkiskelua

- + Jumalan Pojan kuolema** on kummallinen osa kristinuskoa. Mihin sellaista oikein tarvitaan? Mari Voutilainen pohtii keskustelutarjassaan ”**Miksi Jumala piilottelee**” Puijon kirkossa maanantaina 16.9. klo 18. Aiheesta Kolme Jumalaa? Isä, Poika ja Pyhä Henki alustaa maanantaina 23.9. klo 18 Jaana Marjanen.
- + Alfa-kurssi** alkaa Petosen seurakunta-

talolla torstaina 26.9. klo 18. Ilmoittautumiset 20.9. mennessä eija.rasanen@evl.fi. Lisätietoja Anni Tanninen puh. 040 4848 359, anni.tanninen@evl.fi.

OTAVA/TOMMI TUOMI

Juhlavuoden luento: Männistö - ihmisen arki ja menneisyys. Kirjailija Sirpa Kähkönen esitelmöi Kuopiosarjan synnystä ja lukee otteita kirjoistaan. Samalla hän kertoo, miten historian ja arjen kuvaus syntyy kaunokirjallisuudessa sekä kertoo maantieteellisen ja kuvitteellisen paikan suhteesta ja merkityksestä.

Retriitissä levätään lupauksissa

- + Hiljaisuuden retriitti** ”Rukous on Jumalan lupauksissa lepäämistä” 4.–6.10. Ruokoniemen leirikeskuksessa. Alkaa perjantaina klo 18 ja päättyy sunnuntaina klo 14.30. Hinta Siilinjärven seurakunnan jäsenille 40 €, muille 70 €. Ilmoittaudu viimeistään 25.9. retriitinohjaaja Sirpa Ylikotilalle, sirpa.ylikotila@evl.fi, puh. 044 7284 608.
- + Arkipäivän retriitti**, joka on tarkoitettu sekä seurakuntayhtymän työntekijöille että seurakuntalaisille järjestetään 1.–8.10. Aloitusmessu tiistaina 1.10. klo 17.30 Tuomiokirkon kappelissa. Kukin retriittivieras sitoutuu päivittäiseen itsenäiseen rukousmietiskelyyn annetun raamatuntekstin äärellä sekä noin puolen tunnin ohjauskeskusteluun. Retriittiin otetaan 15 vaeltajaa. Ilmoittautuminen 20.9. mennessä rajia.luomanpera@evl.fi.

Kirkonrakentajat koolla

- + Kirkonrakentajien foorumin pää-tösmessu** Tuomiokirkossa torstaina 12.9. klo 17. Saarna piispa Jari Jolkkonen, liturgina seurakuntapastori Liisa Penttinen ja KRF:n sihteeri Heikki Toivio, musiikki Kuopion nuorisokanttori Jarkko Maukonen, musiikkiryhmä sekä opperaulaja Jorma Hynninen, haastattelijana tuomiorovasti Ilpo Rannankari.

Perheille

- + Jäähvyäismessu ja sadonkorjuun kiitosjuhla** Männistön Vanhassa kirkossa sunnuntaina 22.9. klo 10. Tämän jälkeen kirkko siirtyy katoliselle kirkolle. Ruispuuro- ja kahvitarjoilu, tarinoita vanhoilta ajoilta, vossikka-ajelua, vanhoja leikkejä lapsille, katusählyä, keppihevostatsastusta ja sadonkorjuumyyjäiset. Tuotto tasauseräykselle.
- + Mukulamessu** ”Jeesuksen rakkautta maailman ääriin” Neulamäen kirkossa sunnuntaina 15.9. klo 16. Kirkon jälkeen ateria.
- + Vauvakerho** Pyhän Johanneksen kirkolla keskiviikkoisin klo 9.30–11. Kohtausmisaikka alle 1-vuotiaille lapsille vanhempien kanssa. Vauvakerhoon voit tulla silloin kun sinulle ja vauvallesi sopii ilman ilmoittautumista. Tarjolla pientä aamupalaa. Kerran kuussa mahdollisuus myös ateriointiin.

Oululainen Sofia Magdalena -kamarikuoro konsertoi Raimo Paason (kuvassa) johdolla Muuruveden kirkossa lauantaina 14.9. klo 19 ja Kallaveden kirkossa sunnuntaina 15.9. klo 15. Konserteissa kuullaan sekakuorolauluja, virsisovituksia ja eri herätysliikkeiden hengellisiä lauluja uudelleen sovitettuina.

Lähde syyskuun aikana messuun Tuomiokirkkoon. Messu soikoon -kuukauden aikana järjestetään erilaisia messuja, jossa musiikki on tärkeässä osassa. Sunnuntaina 15.9. klo 10 messussa lauletaan Nuoren seurakunnan veisuja ja 22.9. vietetään Maahanmuuttajien messua, jossa esiintyy sudanilaisten musiikkiryhmä.

Lyyli Husso nautti nokipannukahvit Karttulan torilla.

Ylös, ulos ja lähelle ihmistä

Riitta Paukkonen ja Aaro Salonen pistäytyivät Autuaanlammen kodalla yhteislaulutilaisuudessa.

Kaiken keskellä Jumala -tapah- tuma levittäytyi ympäri Karttulaa.

“Onneksi pääsee vielä liikenteeseen, Luojalle kiitos, sanoo iloisena Karttulan keskustassa asuva **Lyyli Husso** istuessaan rollaattoriinsa. Hän tuli kuuntelemaan **Heikki Mikkosen** laulua ja samalla hörppää **Tapio** ja **Marja-Sisko Virokannaksen** keittämää nokipannukahvia Karttulan torilla.

“Kirkko on sen verran kaukana, että en pääse sinne usein, takсила pitäisi silloin mennä. Mutta ystävänkammari, joka kokoontuu keskiviikkoisin keskustassa on minulle henkireikä. Yhdessäoloa, juttelua ja käsitöitä. Kokoontumiset alkavat taas. Sitä olen jo odottanut”, **Lyyli Husso** kertoo.

Mummolareissulla konserttiin

Riitta Paukkonen oli tullut poikansa **Aaron kanssa** Autuaanlammen kodalle lauantaista Kallaveden kanttori **Richard Nichollsin** vetämään yhteislaulutilaisuuteen. Jyväskylässä asuva Aaro oli lähtenyt viikonlo-

puksi Karttulan mummolaan.

“Hauskaa, että seurakunta jalkautuu. Täällä luonnon keskellä yhdistyy musiikki ja rento yhdessäolo”, kertoo **Riitta** istuessaan laiturilla.

Hän oli lähdössä illaksi äitinsä kanssa **Hanna Ekolan** konserttiin Syvänniemen kirkkoon. Aarolla oli mielessä kalareissu **Ukin** kanssa.

“Hienoa on myös se, että tilaisuudet ovat tarjoiluineen ilmaisia, myös tuleva konsertti. Kaupungissa sellainen on harvinaista. Lähteminen ei siis ole kiinni rahasta”, kiittelee **Paukkonen**.

Laulu raikui palvelutaloissa

Kansan Raamattuseuran **Heikki** ja **Eila Mikkosta** koskettivat erityisesti torilla käydyt keskustelut ja vierailut palvelutaloissa.

“Haluaamme kohdata ihmisiä, muuallakin kuin kirkossa. Musiikki usein pysäyttää. Sitä jäädään kuuntelemaan”, toteavat **Mikkoset**.

Kaiken keskellä Jumala -tapahtuman vastuussa oli Kallaveden seurakunta Kansan Raamattuseuran kanssa. Yhteistyössä olivat Syvänniemen ja Etelä-Karttulan kyläyhdistykset, Karttulan Kannonkiertäjät, Martat, Maa- ja kotitalousnaiset ja Osuuspankki.

Teksti ja kuvat:
HANNA KARKKONEN

Kun mikään ei riitä

Kesän päätteeksi olemme yliopistolla täytelleet työsuunnitelmiamme. Olemme kirjanneet kaiken sen, mikä 1600 tuntiin työaikaamme kuuluu.

Samalla mietimme, mihin se tuntimäärä riittää. Välistä tuntuu, ettei mihinkään. Yliopisto on vaarallinen paikka itsekriittisille puurtajille. Aina voisi tehdä paremmin, enemmän, fiksummin.

Ei riitä, että osaa opettaa, vielä tärkeämpää on osata tutkia. Ei riitä, että osaa tutkia, pitää osata myös hankkia tutkimusrahoitusta. Ja kun sitä rahoitusta saa, pitää osata johtaa tutkimusryhmää. Ja johtajapesteistä tietysti seuraa osallistumista yliopiston hallintoon ja sukku-loimista lukuisissa paikallisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa.

Erityisen vaarallinen yliopistoyhteisö on kilteille tytöille. Heille mikään ei riitä. Heillä voi olla useampi tutkinto, treenit personal trainerin kanssa neljästi viikossa, kaunis koti, monta kieltä hallussa ja upea urakehitys – ja riittämättömyyden tunne vaivaa aina.

Opettajaopintojeni palautteessa ohjaajani sanoi viisaat sanat: ”Muista myös, että joskus ihan tavallinen riittää.”

On rohkeaa puolustaa ihan tavallista yhteisössä, jossa vertailukohtina ovat tutkimuksessa maailman laadukkaimmat tiedelehdet ja opetuksessa kansainväliset kampukset. Aivan kuin kaikki opiskelijamme tulisivat IB-lukioista ja puhuisivat englantia kuin natiivit.

Eivät he tule. Eivät he puhu. Henkilökunnasta vain pieni joukko julkaisee koskaan maailman huippulehdissä. Ja Savilahti, vaikka se onkin rannalla ja monessa mielessä kiva – no, ei se mikään sellainen jenkkikampus ole, missä eletään, syödään ja seurustellaan 24/7.

Tietysti tavoitteita pitää olla mutta silti kysyn: miksi pitää aina olla huippujotakin? Miksi ei kelpaa tavallinen ja tasalaatuinen, ihmisen kokoinen?

Kirkkoherra Hannu Koskelainen totesi lukuvuoden avajaisten jumalanpalveluksessa: ”Oma panos riittää, se, että tekee parhaansa, loppu on Jumalan kädessä.”

Sen kun muistaisi.

HELENA KANTANEN

Palstalla kirjoittavat vuorotellen yliopistonlehtori Helena Kantanen Kuopiosta sekä toimittaja Janne Villa Helsingistä.

Metsän teologia

eheyttää avohakatun mielen

Suomalaisten elävä luonto-hengellisyys yhdistettynä kokonaisesti ymmärrettyyn kristilliseen uskoon saattaa olla voimallinen yhdistelmä tulevaisuuden haasteiden äärellä, arvioi **Pauliina Kainulainen**.

Mitä ihmettä – metsällekin on oma teologia?

Ekoteologina tunnettu tervolaissyntyinen Pauliina Kainulainen on kehittänyt uuden käsitteen kuvaamaan suomalaisen luontosuhdetta – sitä, jossa vanhastaan puhutaan ja lauletaan: ”Vain metsä kirkkoni olla saa...”

”Käsitteen rakentaminen on yritys tulkitä kristinuskoa. Koetan hahmottaa, millainen on vanha suomalainen maailmankatsomus, ja lähestyn kristinuskon keskeisiä teemoja kuten jumalakäsitystä ja pelastuskäsitystä. Suomalais-ugrilaisessa ajattelussa on jotain samaa kuin Raamatun seemiläisessä todellisuuskäsityksessä: jotain kokonaisvaltaisuutta, jotakin ruumiillisuuden arvostusta.”

”Metsä kuvaa koko luontosuhdettamme. Meissä vaikuttaa ugrilainen tapa ymmärtää ihmisyyttä ja ihmisen paikka maailmassa. Tähtäyspisteenäni on kristillisen teologian näkeminen hieman uusin silmin.”

Mikä sitten on metsän viesti?

”Parhaiten sen löytää menemällä metsään. Metsä hoitaa meitä – kristittyinä voi ajatella että kolmiyhteinen Jumala on läsnä kaikessa luodussaan. Metsässä hän kohtaa ihmisen parantavasti. Hän pitää ihmistä eheyttävästi koossa keskellä tätä pirstaloituvaa aikaa.”

Tervossa syntyneellä ja kasvaneella Pau-

liina Kainulaisella metsä on ollut hyvin läheinen, jopa elintärkeä.

”Nyt asun Pohjois-Karjalan Kontiolahdella. Kuljen edelleen usein metsässä. Se on myös luovuuden lähde. Olen myös metsänomistaja, ja osa metsästäni on METSO-suojelualue. Se on suuri ilonaihe. Liito-oravat viihtyvät siellä.”

Tapiosta panteismiin ja luomistyyöhön

Mitäs teologi sanoo vanhalle kansalle tuista Tapiosta, metsänpeikoista ja muista kansanuskon hahmoista?

”En ole näistä kiinnostunut, sen sijaan olen hyvin kiinnostunut vanhasta ugrilaisesta maailmankatsomuksesta filosofisena järjestelmänä. Siinä on paljon viisautta, kuten syvä ja pehmeä luontosuhde, suhteiden arvostus, hiljaisuuden arvostus, kohtuuden taju.”

Kansanuskon metsästä löytyy vaikkapa vainajien kuljettamiseen liittyneitä lepo-paikkoja, karsikoita.

”Omaa historiaa ei tunneta kovin hyvin – ihmiset haluavat olla niin yleiseurooppalaisia! On todella tärkeää nähdä oma erityislaatumme: emme ole indoeurooppalainen kansa vaan ugrilainen kansa. Kielemme on aarre, se säilyttää yhteyden sielunpohjamme vanhimpiin kerroksiin. Meillä on annettavaa muulle Euroopalle ja laajemminkin.”

Sisältääkö metsän teologia ajatuksen panteismista, kaiken jumaluudesta, joka taas viittaa idän uskontoihin?

”Metsän teologia ei ole panteismia eli ajattelua että luonto itsessään olisi jumala. Jumala on läheisesti läsnä kaikessa luodussaan mutta myös sen tuolla puolen. Lutherkin näki, että Jumala on läsnä pienimmässäkin puun lehdessä.”

Metsän teologialla on annettavaa nykyihmiselle: ”Taju Jumalan läheisyydestä luonnossa auttaa meitä palauttamaan luomakunnan pyhyyden tajun. Se on välttämätöntä, jotta kunnioitamme ja arvostamme luomakunnan haurasta tasapainoa nykyistä paremmin. Lisäksi metsän teologia pyrkii muutenkin palauttamaan tasapainoa sellaisissa asioissa, jotka suomalaisessa kristinuskossa ovat jääneet turhaan syrjään. Esimerkiksi mystiikan ja hiljaisen, katselevan rukouksen tarve on tässä ajassa hyvin suuri.”

”Jeesuksen ylösnousemuksen ja uuden luomisen teemat antavat toivoa keskellä kaoottista maailmaa.”

Rakkaus syntymättömiin sukupolviin

Mitä maailmalla ajatellaan metsän teologiasta?

”Tällainen pohdinta on aika perisuo-malaista, sillä se ammentaa omasta kulttuuristamme. Olen kuitenkin huomannut sen herättävän kiinnostusta myös muissa kulttuureissa, kun olen puhunut aiheesta kansainvälisissä yhteyksissä. Suomalaisen elävä luontohengellisyys yhdistettynä kokonaisesti ymmärrettyyn kristilliseen uskoon saattaa olla voimallinen yhdistelmä tulevaisuuden haasteiden äärellä.”

Metsän teologian taustalla on Kainulaisen mukaan huoli luonnon elintärkeiden järjestelmien häiriintymisestä. Myös kristittyjen on kannettava vastuuta esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjunnasta tai ainakin tuhojen hillinnästä.

”Rakkaus vielä syntymättömiä sukupolvia kohtaan edellyttää sitä. Ja rakkaus muihin lajeihin, niiden elämisen mahdollisuuksiin myös. Ihmisen on aika lopettaa

Meidän suomalaistenkin mieli on vallattu etäännyttämällä se luonnosta, sanoo Pauliina Kainulainen.

itsensä ylentäminen luomakunnan kruunuksi. Meillä on edelleen oikeus ottaa luonnosta välttämättömät elämisen tarpeemme, mutta kohtuudella ja arvostaen sitä, mitä luonto meille antaa.”

”Länsimainen kulttuuri on saanut paljon pahaa aikaan häivyttämällä luomakunnan pyhyyden tajun ja antamalla ihmisen ahneudelle rajattomat toteutusmahdollisuudet. Tämän päivän Suomessa on kyettävä tarkastelemaan esimerkiksi niin kutsuttua metsänhoitoa ja kaivostointia pitkällä tähtäimellä. Jos pilaamme luonnon läheltämme tai annamme luke-mattomien lajien kuolla sukupuuttoon, se kääntyy meitä itseämme vastaan.”

Vieraantumisesta pahoinvointia

Samalla metsän teologiassa kysellään, mistä ihmisten pahoinvointi syvimmiltään johtuu.

”Me suomalaiset oirehdimme monin tavoin luonnosta vieraantumista. Sitä voi hieman verrata maailman alkuperäiskansojen kärsimykseen, kun heidät on väkivalloin riistetty irti omilta mailtaan. Siitä on seurannut masennusta, itsemurha-alttiutta, taipumusta väkivaltaan, huo-

”On aika lopettaa itsensä ylentäminen luomakunnan kruunuksi.

TUULA HYTTINEN

noa kulttuurista itsetuntoa. Meidän suomalaistenkin mieli on vallattu, mutta se on tapahtunut hitaammin, emme ole siitä edes kunnolla tietoisia. Erityisesti läntisestä maailmasta on virrannut ja virtaa yhä ajattelumalleja, jotka etäännyttävät luonnosta. Luomakunta ymmärretään vain hyödyn näkökulmasta tai koetaan tarvetta ottaa luonnosta irti kaikki mikä on mahdollista.”

”Viimeisimpänä ilmiönä virtuaalitodellisuus etäännyttää meitä suorasta kosketuksesta luontoon. Metsän teologia ei ole yksioikaisen teknologiavastaista – myös parasta teknologiaa tarvitaan maapallon pelastamiseen – mutta hyvin kriittinen ja valikoiva suhde teknologisoitumiseen on tarpeen. Ihmisen sielu ei voi hyvin koneiden valtaamassa maailmassa.”

”Meidän mieleemme on kuin avohakattu. On syytä etsiä tapoja ’metsittää se uudelleen’, arvostaa ugrilaisuuttamme ja löytää luja pohja jalkojen alle omasta kulttuuristamme. Silloin on mahdollista kohdata myös toisista kulttuureista tulevat avoimesti, kiinnostuneesti – savolaisen uteliaasti.”

ULLA REMES

Yrjö Sepänmaa kertoi ympäristö-sivistyksen merkityksestä Kuopion taide-museon Metsän kutsu -näyttelyn yhteydessä.

TIMO HARTIKAINEN

Metsällä on oma kiertokulkunsa

Ympäristö palkitsee kunnioittavan kohtelun.

Itä-Suomen yliopiston ympäristöestetiikan professori **Yrjö Sepänmaa** on mukana Maaseudun Sivistysliiton käynnistämässä ympäristösisivistyshankkeessa, jonka tarkoitus on lisätä ympäristötietoisuutta ja -vastuuta. Hanke avaa näkökulmia luonnon ja ihmisen suhteisiin. Näkökulmien avaamista yhdistää taiteiden kautta tapahtuva, elämyksellisyyteen perustuvan luontosuhteen tutkiminen.

”Hankkeessa otetaan huomioon esteettiset, eettiset, ekonomiset ja ekologiset arvot. Kyse on tiivistetysti arvokkaan elämän perusehdoista”, Sepänmaa kuvailee.

Luonto kiittää luonnon ystävää Sepänmaan mukaan ympäristösisivitsyksellä on väliä.

”Niin henkinen hyvinvointimme kuin elämämme aineelliset puitteetkin ovat kiinni siitä, miten ympäristöä kohtelemme.”

”Meidän ja ympäristön välillä vallitsee keskinäinen riippuvuus. Ympäristö

palkitsee kunnioittavan kohtelun, mutta rankaisee ja kostaa vahingoittamisen ja tuhoamisen.”

Sepänmaa painottaa, että luonto ei suinkaan tarvitse meitä – me kylläkin tarvitsemme luontoa.

”Kulttuuriympäristö on lisämme, ympäristön rikastaja, mutta myös luonnon hävittäjä. Tragediamme on, että rakentessamme tuhoamme.”

”Juuri siksi tarvitsemme ympäristösisivistystä. Taitoa punnita muutoksen etuja ja haittoja.”

Kaikenlaisia metsiä tarvitaan

Metsäihmisten kesken tuntuu vallitsevan kahdenlaista henkeä. Toisten mukaan metsät menevät piloille, jos niiden ei anneta rehoittaa kaikessa rauhassa. Osa ihmisistä taas vannoo metsänhoidon nimkeen. Sepänmaa ymmärtää molempia kantoja.

”On erilaisia metsiä: talousmetsiä, suojelumetsiä, kaupunkimetsiä ja puistoja. Tarvitsemme luonnonmetsiä, mutta tarvitsemme elääksemme myös

talousmetsiä, joita harvnnetaan ja hoidetaan.”

Sepänmaa painottaa, että metsällä on oma kiertokulkunsa – niin kuin kaikella elollisella.

”Metsänkin elämäankaari kulkee syntymästä kuolemaan. Ja siitä taas uuteen kiertoon.”

”Kaikki kierron vaiheet ovat arvostettavia ja omalla tavallaan kauniita.”

Sydämen asia

Sepänmaa kertoo, että ihmiset yhä enenevässä määrin ovat alkaneet ymmärtää ympäristösisivistyksen merkityksen.

”Erialaisten ympäristöongelmien kärjistyminen on vahvistanut ympäristötietoisuutta.”

”Huoli johtaa huolenpitoon. Menettämisen uhka auttaa näkemään uhanalaisen arvon. Siitä tulee heräte elämäntapakritiikille ja luonnon ehdot tunnustavalle ympäristökulttuurille.”

”Tarvitsemme ekosisivistystä, jossa ympäristö on sydämen asia.”

HELI HARING

Rauha luonnon keskellä

Oi katso mikä aamu. Mikä metsä ja mitkä tuoksut.

Rauha Hakkarainen muistelee lämmintä syyspäivää, jolloin hän oli metsässä jossain päin Savoa. Maasto oli kallioista, vesistö lähettyvillä ja aurinko paistoi pilvettömältä taivaalta. Ja kas, muutaman askeleen päässä loikoili kerällekiertynyt rantakäärme kalliolla, johon Rauhakin poikkesi.

”Siinä me sulassa sovussa paistattelimme ja nautimme syksyisestä tunnelmasta.”

Kuopiolainen Hakkarainen on ollut metsässä liikkuja pienestä asti.

”Olen kotoisin Tuusniemeltä ja siellä yhdessä keräsimme marjat ja sienet perheellemme. Muistan ne äidin maukkaat ruoat ja leivonnaiset, joita hän sitten antimista valmisti. Marjat maistuivat niin makeilta. Enkä muista, että olisi ollut vaikeaa lähteä muiden mukaan.”

Tuusniemen maisemissa Rauha samoi-lee edelleen, mutta piirit ovat tuttavien myötä laajentuneet ympäri Savoa. ”Yhdessä on mukava seikkailla uusille poluille etsimään puolukoita ja vahveroita. Muutaman työkaverin kanssa retki metsään on joka syksyinen perinne.”

Informaatioähkystä mietiskelemään

”Taannoin konsertissa, kuunnellessani laulua ”Oi, kiitos sa Luojaani armollinen joka hetkestä, jonka ma elin...” tuli mieleeni kauniita hetkiä luonnossa. Sielun ikkunoista nähtynä. Hetkessä eläminen on tär-

Rauha Hakkaraisen tärkeät työkalut – poimuri ja kori.

keää ja sen aistii metsässä paremmin kuin kiireen keskellä.”

”Joskus edelleenkin sitä hämmästyttävää havaitaan, mikä ihanuus ja rauha tilanteissa on.”

”Ehkä sitä työkiireiden keskellä ei ehdi pysähtymään, vaikka haluaisikin. Siksi olisi tärkeää edes silloin tällöin lähteä omalle retkelle informaatioähkyn keskeltä ja miettiä omaa elämää, havainnoida, mitä kaikkea ympärillä on hyvin.”

Sairaalaassa työskennellyt Hakkarainen muistelee, miten silloisessa arjessa metsä-

retket olivat niin fyysisen kuin henkisenkin kunnon hoitamista. ”Oikein odotin, että pääsisin luontoon hengähtämään.”

Nuoret ja sienikorit

”Luonnon seuraaminen ja siellä liikkuminen on nautinto. Saa kokea löytämisen iloa. Ja iloa sen monimuotoisuudesta.”

”Vanhankansan ihmisenä ajattelen myös hyötynäkökulmaa. Kaiken kivan lisäksi saa ilmaista ruokaa, sieniä ja marjoja. Marjathan ovat mitä parhaita ravintoa.”

Rauha Hakkarainen oli Kuopiossa Elonkorjuujuhalla Marttojen sienipyödän äärellä.

”Tein havainnon, että juttelemaan tuli paljon nuoria, jotka olivat löytäneet sienestyksen. He kyselivät niin keräämisestä kuin ruokien laittamisesta. Luonnon rauha ja antimiset jaksavat ilokseni kiinnostaa edelleen eri-ikäisiä.”

Teksti ja kuva HANNA KARKKONEN

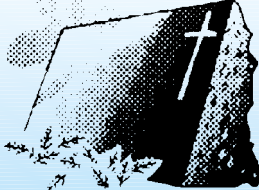
PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERRUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT

Kettulanlahdetie 25
70400 Kuopio
www.puijonkivi.fi
Puh. (017) 282 9000

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

Myös lisänimen kaiverrukset

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI

Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408
VARPAISJÄRVI, Graniittintie 7
Puh. (017) 771 811

LÄNSIVUOREN HAUTAUSHUOLTO

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

- HAUTAKIVET
- KAIVERRUKSET
- KULTAUKSET
- ENTISÖINTITYÖT
- KIVILYHDYT

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

*Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet,
sidontatyöt ja koristelu,
hautakivet ja kaiverrukset*

Iltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väänänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

*Pitopalvelu kaikkiin
juhliin ja tilaisuuksiin*

Iltaisin ja viikonloppuisin:
puh. 040 585 0456

Hautaustoimisto

PARVIAINEN OY

Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

Hoidamme isännöinnin huolella ja kirjanpidon tarkasti
isännöimme seuraavanlaisia kohteita: • asunto-osakeyhtiöt
• kiinteistöosakeyhtiöt • palvelutalot • veteraanitalot • senioritalot

Yksilöllinen ja reipas isännöintipalvelu.
Anna taloyhtiösi ammattitaitoihin, osaaviin käsiin.

Puijonkatu 13, 70100 Kuopio, Puh. 040 593 6353
Toimisto avoinna arkisin kello 9.00 - 16.00

*Yksilöllistä
kotipalvelua ja
omaishoitoa*

Alina[®]
HOIVATIIMI
www.alinahoivatiimi.fi

Tilaa!
Puh. 044 355 5451
Maaherrankatu 15
70100 Kuopio

SEURAKUNNAT 11.-24.9.13

Avoinna klo 10–15
lisäksi pe klo 18–23
040 4848 256

Hiljaisuuden messu (Viikkomessu) ke 11.9. klo 18. Iltaate kirkossa.
Kirkonrakentajien forumin päätösmessu to 12.9. klo 17. Saarna piispa Jari Jolkkonen, liturgi-na seurakuntapastori Liisa Penttinen ja KRF:n sihteerri Heikki Toivio. Musiikki Kuopion nuorisokanttori Jarkko Maukonen, musiikkiryhmä sekä oopperalaulaja Jorma Hynninen. Haastattelijana tuomiorevasti Ilpo Rannankari.
Perjantaimessu pe 13.9. klo 19 Tuomiokirkossa.
Messu soikoon! "Kuljeta ja johda" su 15.9. klo 10. Saarna Lauri Kastari-nen, liturgia Satu Karjalai-nen. Soitinyhtye ja nuorten lauluryhmä. Messus-sa lauletaan Nuoren seurakunnan veisuja. Kirkko-kahvit kirkossa.
Hiljaisuuden messu (Viikkomessu) ke 18.9. klo 18. Iltaate kirkossa.
Perjantaimessu pe 20.9. klo 19.
Messu soikoon! "Siunaa koko maailmaa" su 22.9. klo 10. Saarna Ilpo Rannankari, liturgia Marjo Parttima. Sudanilaisten musiikkiryhmä. Maahanmuuttajien messu. Kirkko-kahvit kirkossa.
Hiljaisuuden messu (Viikkomessu) ke 25.9. klo 18. Iltaate kirkossa.

KESKUS- SEURAKUNTATALO Suokatu 22

Seurakuntamestarit
040 4848 259
Kauneimmat hengelliset laulut su 15.9. klo 15. Lähetyskahvit klo 14.30 alk. Liisa Penttinen ja Anna Kosola.

Raamattupiiri ti 17.9. klo 17 kerhohuone Aaronissa, Suokatu 22 C, 2. krs.

Keskikaupungin palvelupiiri ke 18.9. klo 13 kerhohuone Etuussa, Suok. 22 C.
Eläkeläisten virkistyspäivä ke 25.9. klo 11. Raamatutunti "Kristityn vapaus" Lauri Kastarinen. Iltaapäivällä virsilaulua Anu Pulkisen johdolla.

Aasialainen juhla-ateria su 6.10. klo 12.30. Ruoka ja kahvi 20 €, tuotto Sri Lankan köyhien lasten koulutuksen hyväksi. Liput ja varaukset keskusseurakuntatalon vahtimestareilta 040 4848259.

MUMMON MÖKKI Puijonkatu 10

Avoinna ma–to klo 11–15
040 4848 272
Raamattutuokio ti 17.9. klo 13. Virpi Soveri.
Toivevirret ke 18.9. klo 13.
Papin päivä ti 24.9. klo 13. Lähetys
Tule myyjäksi Vakkaan! Tuomiokirkkoseurakunta hakee vapaaehtoisia myyjä Lähetyskauppa Vakkaan (Kuninkaankatu 22). Seurakunnat vastaavat vuorollaan myyntityöstä. Ota yhteyttä pastori Liisa Penttiseen 040 4848 277 tai liisa.penttinen@evl.fi.
Maanantain lähetyspiiri ma 23.9. klo 16. Kerhohuone Aaron, keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 C.

DIAKONIA

Lähimmäispalvelun peruskurssi 25.–27.10. Puijon kirkolla. Ilm. pe 4.10. men-

nessä Puijon seurakunnan toimistosihteerille
040 4848 410 arkisin klo 9–15. Lisätiedot diakoniatyöntekijä Varpu Ylhäinen 040 4848 255.

Diakoniatoimiston vastaanotot: Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 C. Päivystys ilman ajanvarausta ma klo 9–10.30 ja puhelinaika klo 10.30–11.30 puh. 040 4848 253
Pirjo Litmanen, muuna aikana 040 4848 282. Ke klo 9–10.30 ja puhelinaika klo 10.30–11.30 puh. 040 4848 253
Birgitta Oksman. Inkilänmäen diakoniatyöntekijän Varpu Ylhäisen päivystys ilman ajanvarausta, Suokatu 22 C. Ti klo 9–10.30, puhelinaika klo 10.30–11.30 puh. 040 4848 254, muuna aikana 040 4848 255.
Kirkkokyytiä ja saattoapua tarvitsevat Mikkelinpäivän jumalanpalvelukseen su 29.9. klo 10. Ottakaa yhteyttä diakonissa Pirjo Litmaseen 040 4848 282 tai toimistosihteerri Raija Luoman-perään 040 4848 248 ke 25.9. mennessä.

MUUTA

Inkilänmäen seurakuntakerho to 19.9. klo 13. Tätilässä, Musiikin merkeissä diakonia-opiskelija Outi Reuter, Marja ja Eino Putkonen.
Messu su 22.9. klo 12. Tätilässä. Saarna Ilpo Rannankari, liturgia Marjo Parttima, kanttorina Anu Pulkkinen.

PERHETYÖ

Perhekerho "Syksyn värit" ti 17.9. klo 9.30–11. Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 E.
Naisten lenkkiپیری Poukamassa ma 23.9. klo 18–20.30. Sauna ja iltapala 4 €.
Perhekerho "Enkelin siivin" ti 24.9. klo 9.30–11. Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 E.

KASTETUT

Ida Liisa Linnea Vainikainen, Anja Anita Korhonen, Peetu Toivo Ensio Mustonen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Markus Antero Mäklin ja Jenni Tuula Maria Ruotsalainen, Heikki Uolevi Lukkari ja Minni Lumi Amelié Kiuru.

KUOLLEET

Helga Annikki Eskelinen 82v, Onni Pekka Hämmäläinen 93v, Toivo Johannes Koistinen 85v, Sievä Rakel

Liukko 98v, Erkki Juhani Tenhunen 74v

ALAVAN KIRKKO Keihäskatu 5

040 4848 298
Messu su 15.9. klo 10. Saarnaa Pirjo Kuula, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Ossi Jauhainen, kirkkokuoro.
Messu su 22.9. klo 10. Saarnaa Juha Välimäki, liturgina Ilkka Koponen, kanttorina Leila Savolainen, Zipporim-kuoro ja nuorten bändi.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS Keihäskatu 5 B

Sioninvirsiseur su 15.9. klo 14 seurakuntasalissa. Puhujana Juha Välimäki.
Alavan raamattupiiri ma 16.9. klo 18. Piiri kokoontuu joka toinen viikko (parilliset viikot) klo 18–20, uusi neuvottelutila.
Varttuneenväen päiväpiiri ti 17.9. klo 11 seurakuntasalissa. Ateriamak-su 4 €.
Iltajumppa ke 18.9. klo 18.30 liikuntasalissa.
Alavan diakonia- ja lähetyspiiri ti 24.9. klo 12, uusi neuvottelutila. Piiri kokoontuu joka toinen tiistai (parittomat viikot) klo 12–13.30.
Kirjallisuuspiiri to 26.9. klo 14, uusi neuvotteluhuone, B-rappu. Kirjana: Ulla-Lena Lundberg, Jää. Yht. henk. Aino Mikkonen 040 7071 499.

NEULAMÄEN KIRKKO Vesurikuja 4

040 4848 311
Ystäväntupa kokoontuu torstaisin klo 12.30–14.30.
Arkinen ateria torstaisin klo 11.
Mukulamessu "Jeesuksen rakkautta maailman ääriin" su 15.9. klo 16. Saarnaa Anna Väättäinen, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Leila Savolainen, lapsikuoro, kirkkomusiikkiopiskelijoita. Mukana Neulamäen päiväkerholaiset ja Neulamäen koulun iltapäiväkerholaiset, Eeva Saarelainen, Anna Salonen, Vappu Palmu. Kirkon jälkeen ateria (vapaaehtoinen maksu).
Ystäväntuvan lähetyspiiri to 26.9. klo 12.30. Piiri kokoontuu aina kuukauden viimeinen torstai klo 12.30–14.30.

SÄRKINIEMEN SEURAKUNTATALO Särkiniementie 20

040 4848 307
Särkiniemen raamattuja rukouspiiri ke 11.9. klo 18. Piiri kokoontuu joka toinen keskiviikko (parittomat viikot) klo 18–20. Yhteyshenkilö Sirkka Pitkänen.
Särkitupa to 12.9. klo 13. Kokoonnutaan torstaisin klo 13–14.30. Yhteyshenkilö Sylvi Viippola 040 5955 882.
Tuolijumppa ti 17.9. klo 11 joka toinen tiistai (parilliset viikot) klo 11–11.30. Yhteyshenkilö Toini Jääskeläinen 0400 786 166.

Särkiniemen hetkihartaus ti 17.9. klo 11.30. Hartaus aina tiistaisin klo 11.30.
Arkinen ateria tiistaisin klo 11.30–12.15.
Särkiniemen diakonia- ja lähetyspiiri ti 17.9. klo 13. Piiri kokoontuu joka toinen tiistai (parilliset viikot) klo 13–14.30. Yhteyshenkilö Ulla Pitkänen 044 5235 991.

Messu su 22.9. klo 13. Saarnaa Juha Välimäki, liturgina Ilkka Koponen, kanttorina Leila Savolainen, Hanna Eskel, viulu.

DIAKONIA

Diakoniatoimistot: Diakoniatyön ajanvarausvastaanotot: Särkiniemen diakoniatoimisto, Särkiniementie 20, tiistaisin klo 9–11, Sisko Laitinen 040 4848 326. Alavan diakoniatoimisto, Keihäskatu 5 B, keskiviikkoisin klo 9–11, Sonja Tirkkonen 040 4848 324. Neulamäen diakoniatoimisto, Vesurikuja 4, torstaisin klo 9–11, Kati Ukkonen 040 4848 325.

MUUTA

Arkipäivän retriitti 1.10.–8.10. Kuopion seurakuntalaisille. Kukin retriittivieras, vaeltaja sitoutuu päivittäiseen itsenäiseen rukousmietiskelyyn annetun raamatuntekstin äärellä sekä ohjauskeskusteluun matkakumppanin kanssa. Aloitusmessu ti 1.10. klo 17.30 Tuomiokirkon kappelissa, retriitti päättyy ti 8.10. klo 17.30 messuun. Matkakumppaneina retriittiohjaajat Tarja Säynevirta, Ulla Turunen, Marja-Leena Virolainen ja Sisko Laitinen. Hinta 40 €, eläkeläiset, opiskelijat ja työttömät 20 €. Yhtymän ulkopuolelta voi tulla mukaan, jos jää paikkoja, hinta 60 €. Ilm. Raija Luomanpera 040 4848 248, raija.luomanpera@evl.fi. Lisätie-

RUKOILEMME

**Aina
aina
olen pelännyt hyviä ihmisiä.
Sitä oikeassaolemisen varmuutta
joka tekee kovaksi.
Armottomaksi.**

**Etsivät, kyselevät
veljeni ja sisareni,
erehtyväiset,
eksyläiset,
samaa sukua olemme
turvassa toistemme lähellä:
ei haavaisin sormin
voi poimia kiviä
toisten kivittämiseksi.**

Maaria Leinonen, Suven ja talven välimerkit

toja Sisko Laitinen 040 4848 326, sisko.laitinen@evl.fi. Järj. Kuopion seurakuntayhtymän hengellisen matkakumppanuuden ja retriittityön työryhmä.

PERHETYÖ

Perhekerhot: Viikolla 38 kaikissa kerhoissa aiheena: Maria, viikolla 39 Neulamässä ja Lehtoniemessä: Enkeli, Alavassa: Laula, leiki Lasten virsi, Särkinie-messä: www.lastenkirkko.fi. Perhekerho kokoontuu Neulamässä tiistaisin klo 9.30–11, Alavassa, Särkinie-messä ja Lehtoniemessä keskiviikkoisin klo 9.30–11. Haluaisitko toimia vapaaehtoisena apusylinä perhekerhossa? Ota yhteyttä Pirjo Kuulaan 040 4848 318.

KASTETUT

Karelia Aino Inkeri Kinnunen, Aapo Leevi Ensio Viitasalo, Neela Aino Ilona Kantosalo, Amanda Maria Josefiina Kiminki, Elli-Maija Anneli Kilpirova, Enni Noora Erika Hautakangas.

KUOLLEET

Aino Parkkinen 90v, Anja Kaarina Tepponen 88v, Sami Janne Verneri Matilainen 23v.

KALLAVEDEN KIRKKO Rauhalahdentie 21

040 4848 336 **Perhekirikko** su 15.9. klo 10. Liturgia Anna-Maija Hella, saarna Anni Tanninen ja kanttorina Anna-Mari Linna. Jumalanpalveluksen jälkeen yhteinen lounas ja toimintaa perheille. Mukana Kallaveden kirkon ja Rytlyn päiväkerholaiset. **Messu** su 22.9. klo 10. Liturgia Sirpa Nummenheimo, saarna Anni Tanninen ja kanttorina Anna-Mari Linna. Kahvit kirkonmaellä.

MUUTA

Miestenpiiri Jynkänvuorella to 19.9. klo 18.30–20 Jynkänvuoren kerhohuoneella, Isännäntie 22. Piiristä vastaa Veijo Olli 040 8275 304. **Poukaman miesten sauna- ja takkailta** pe 20.9. klo 18 Poukaman leirikeskuksessa. Illan aiheena ”Pyhitys”, Matti Sihvonen. Sauna, uinti ja iltapala. **Perheraamattupiiri** su 22.9. klo 16.30 kirkon alakerrassa. Raamattupiiristä vastaa Pia Karjalainen 050 5251 012.

PETOSEN SEURAKUNTATALO Pyörönkaari 21

040 4848 345 **Rukouspiiri** keskiviikkoisin alk. 11.9. klo 18.30. Vastuuhenkilönä Merja-Riitta Jaakkonen 040 5573 285. **Messu** su 15.9. klo 16. Anni Tanninen. **Alfa-kurssi alkaa** to 26.9. klo 18. Ilm. 20.9. mennessä: eija.rasanen@evl.fi. Lisätietoja Anni Tanninen 040 4848 359 tai anni.tanninen@evl.fi.

MUUTA

Sanasta suuntaa elämään -raamattupiiri tiistaisin klo 18.30 Jaakkosilla, osoitteessa Pitkäsiima 15. Piiristä vastaa Merja-Riitta Jaakkonen 040 5573 285.

Donkkis Big Night -toimintailta pe 20.9. klo 17–20.30. Vapaa pääsy. Lisätietoja www.donkki.net tai Cecilia Kurkinen 050 381 4459. Järjestäjänä Kansanlähetys.

VEHMASMÄEN KAPPELI - MUUTA

Vapaan runon ja sävelen ilta su 22.9. klo 18 Valoharjulla. Tuo mielen päällä oleva runo/sävel iltaan yhteiseen jakoon. Mukana illassa kuopiolainen runoilija Maaria Leinonen, Raili Rantanen ja Anna-Mari Linna.

HIRVILAHDEN KAPPELI Länsirannantie 2410

044 275 7936 **Perhekirikko** su 22.9. klo 13. Anna-Maija Hella ja Anna-Mari Linna.

KARTTULAN KIRKKO Kirkkotie 23

040 4848 545 **Sadonkorjuumessu** su 15.9. klo 10. Sirpa Nummenheimo, Mari Vuola-Tanila ja lapsikuoro. Palveluksessa avustajina Karttulan tuottajat. Messun jälkeen uutispuuroa Karttulan seurakuntakodilla sekä katsaus satokauden tuntuoihin ja tuleviin näky-miin. Ruispuuron tarjoavat Karttulan maa- ja metsätaloustuottajat. **Ei jumalanpalvelusta** su 29.9. klo 10. Kallaveden kirkon 30-vuotismessu klo 10, Rauhalahdentie 21, Kuopio. Kuljetus Kallaveden kirkolle klo 9, Karttulan seurakuntakodin pihalta. **Ilm. 23.9. mennessä seurakunnan toimistoon 040 4848 327.**

MUUTA

Miesten saunailta to 12.9. klo 17.30, Tervon pappila, Pappilantie 5, Tervo. Aiheena Raamatun miehiä – David. Saunan jälkeen iltapala. Keskustelu ja ohjelma alkaa n. klo 19. **Eräkirikko** su 22.9. klo 13 Airakselan kodalla. Matti Pentikäinen ja Anne Keränen.

Airakselan varttuneiden kerho to 26.9. klo 12.30 Seija ja Esko Karttusella, Karhulantie 81.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI Kissakuusentie 14

040 4848 547 **Rukousilta** su 15.9. klo 18. **Sanan ja Rukouksen ilta** to 26.9. klo 18. Mukana Maikku Saarinen, Kansan Raamattuseurasta.

NUORET

Nuortenillat to 12.9. ja 19.9. klo 17.30–20.30 Kallaveden kirkolla. Illan aiheena 12.9. ”Kuka pitää huolta” ja 19.9. ”Herra kädelläsi”. Mukana Jarkko Maukonen.

VARHAISNUORET

Tyttö- ja poikatyön leirit seuraavasti: 4.–6.10.2013 1.–3. lk. tytöt Rytlyn leirikeskus, 1.–3.11. 1.–7. lk. pojat Rytlyn leirikeskus, 15.–17.11. 4.–7. lk. tytöt Rytlyn leirikeskus. Ilmoittautuminen 11.–18.9 välisenä aikana osoitteessa http://www.kuopionseurakunnat.fi/kallavesi-kouluikaiset löytyvällä internetilmoittautumislomakkeella. Vahvistus leirille pääsystä lähetetään viim. 23.9. huoltajalle. Leireille otetaan 30 leiriläistä ilmoittautumisjärjestyksessä. Lisätietoja: Eija Huuskonen 0404848378.

Avoimet ovet alakoulu-laisille jatkuvat kerran viikossa alk. 17.9. klo 13–16 Jynkänvuoren kerhohuoneella ja to 19.9. klo 14–16.30 Petosen seurakuntatalolla. Iltakerhot alkavat viikolla 38. Syyskauden tyttö- ja poikaleiri-ilmoittautumiset 11–18.9. välisenä aikana osoitteessa http://www.kuopionseurakunnat.fi/kallavesi-kouluikaiset löytyvällä internetilmoittautumislomakkeella. Lisätietoja em. toiminnoista: www.kuopionseurakunnat.fi/kallavesi-kouluikaiset tai Eija Huuskonen 040 4848 378.

LÄHETYS

Lähetysaskartelut ma 16.9. klo 18 Petosen seurakuntatalolla. Tervetuloa mukaan.

DIAKONIA

Seurakuntien yhteinen lähimmäispalvelun peruskurssi 25.–27.10. Puijon kirkolla, Taivaanpankontie 3. Ilm. kurssille 4.10 mennessä sihteeri Mirja Turuselle 040 4848 410. Kaikki ilmoittautujat haastatellaan. Lisätietoja Riitta Reimalta 040 4848 370. **Hyvän hoidon päivä** ke 11.9. klo 10.30–14.30 Rytlyn leirikeskuksessa. Aiheena ”Pää tallella” Ilm. diakoniatöimistöön 040 4848 332 ma tai to klo 9–10. Voit myös ilmoittautua jättämällä viestin vastaajaan. **Petosen diakoniaryhmi-en yhteinen aloitus** pe 13.9. klo 12 Petosen seurakuntatalon seurakuntasalissa. **Hyvää huomenta arki!** ke 18.9. klo 10–12. Avoin kohtaamispaikka Petosen seurakuntatalon takkahuoneessa. **Leväsen kammari** ma 23.9. klo 12.30–14 Leväsentie 27. Sanan maanantai, Sanna Alanen. **Uusin silmin -pienryhmä** torstaisin alk. 24.10. klo 18–19.30 Kallaveden kirkon takkahuoneessa. Ryhmässä voit luottamuksen ilmapiirissä käsitellä oman elämäsi kipukohtia ja löytää uusia voiman lähteitä. Ryhmä kokoontuu seitsemän kertaa. Ryhmää ohjaavat perheneuvoja, terapeuttiinen sielunhoitaja Raili Tiihonen ja diakonis-sa Riitta Reima. Tarkempia tietoja ja ilm. 9.10. mennessä Riitta Reimalle 040 4848 370.

PERHETYÖ

Perhekerhot alkavat viikolla 37 seuraavasti: Maanantaisin klo 9.30–11 Karttulan seurakuntakodilla, tiistaisin klo 9.30–11 Petosen seurakuntatalolla, Valoharjussa ja Syvänniemen pappilassa, keskiviikkoisin klo 9.30–11 Kallaveden kirkolla, Jynkänvuoren kerhohuoneella sekä Kurkipirtissä sekä Rytlyn leirikeskuksessa klo 9–11 ke 18.9., 23.10. ja 20.11. **Taidetiistai** ti 17.9. ja 24.9. klo 9.30–11.30 tai 13–15. Koko perhe kädentaitojen pariin Kallaveden kirkolle! Omat eväät ja taiteluiun sopivat vaatteet mukaan. Päivän aiheena 17.9. ”Heikki ja minä” ja 24.9. Enkelit. Pyhäkoulu **Pyhäkoulut alkavat** su 22.9. seuraavasti: Kallaveden kirkko klo 10, Petosen seurakuntatalo klo 13.30, Haminalahti, Hiekkala klo 11 ja Kurkimäki, kerhohuone, musatuokio klo 17.

KASTETUT

Ilja Miikael Antero Feo-

doroff, Juuso Tapani Väisänen, Oskari Matti Miikael Svensk, Aura Ilmatar Konkka, lida Lotta Hämäläinen, Robert Antero Pöyhönen, Eemeli Aku Johannes Weeman, Leo Pekka Juhani Weeman, Ella Isabel Taskinen, Julia Anniina Kyrölä, Aleksi Veikka Juhani Kokkonen, Aliisa Maria Leinonen, Lassi Frans Wiljami Mustonen, Onni Eemeli Halonen, Jasse Uuno Samuel Heikkinen, Juuso Antero Lyhykäinen, Valtti Hugo Petter Komulainen, Fiia Valentina Markkanen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Timo Kalevi Toivanen ja Saila Pauliina Ikäheimo, Saku Eemeli Jantti ja Mari Annika Supinen, Mikko Raimo Olavi Korhonen ja Minna Susanna Kinnunen, Aku Oskari Samuel Korhonen ja Henna Elisa Repo.

KUOLLEET

Markus Sakari Ukkonen 67v, Aimo Juhani Karhunen 62v, Pentti Gunnar Huuskonen 87v, Raija Annikki Myöhänen 83v, Elsa Miettinen 84v, Pauli Markus Raninen 35v, Aatu Johannes Ropponen 20v, Toivo August Korhonen 80v.

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO Kellolahdentie 8

040 4848 386 **Perhe- ja vauvakerhot** 11.9. alk. keskiviikkoisin klo 9.30–11. Aamupala. 11.9. mahdollisuus ateriaan kerhon jälkeen, 5 €/perhe. Perhekerho takkahuoneessa. Vauvakerho yläkerrassa, päiväkerhotilassa, D-ovi Saarijärventien puolella. Tied. Salla Tyrväinen 040 4848 320. **Miesten piiri** ke 11.9. klo 18–20 seurakuntasalissa. Heikki Hyvärinen 040 4848 397. **Messu** su 15.9. klo 10. Saarna Heikki Hyvärinen, liturgia Sanna Husso, kanttori-na Heikki Mononen. **Iltakirkko** su 15.9. klo 18. Saarna ja liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Heikki Mononen.

Juhlavuoden luento: Männistö - ihmisen arki ja menneisyys ti 24.9. klo 18. Kirjailija Sirpa Kähkönen esitelmöi Kuopiosarjan synnystä ja lukee otteita kirjoistaan.

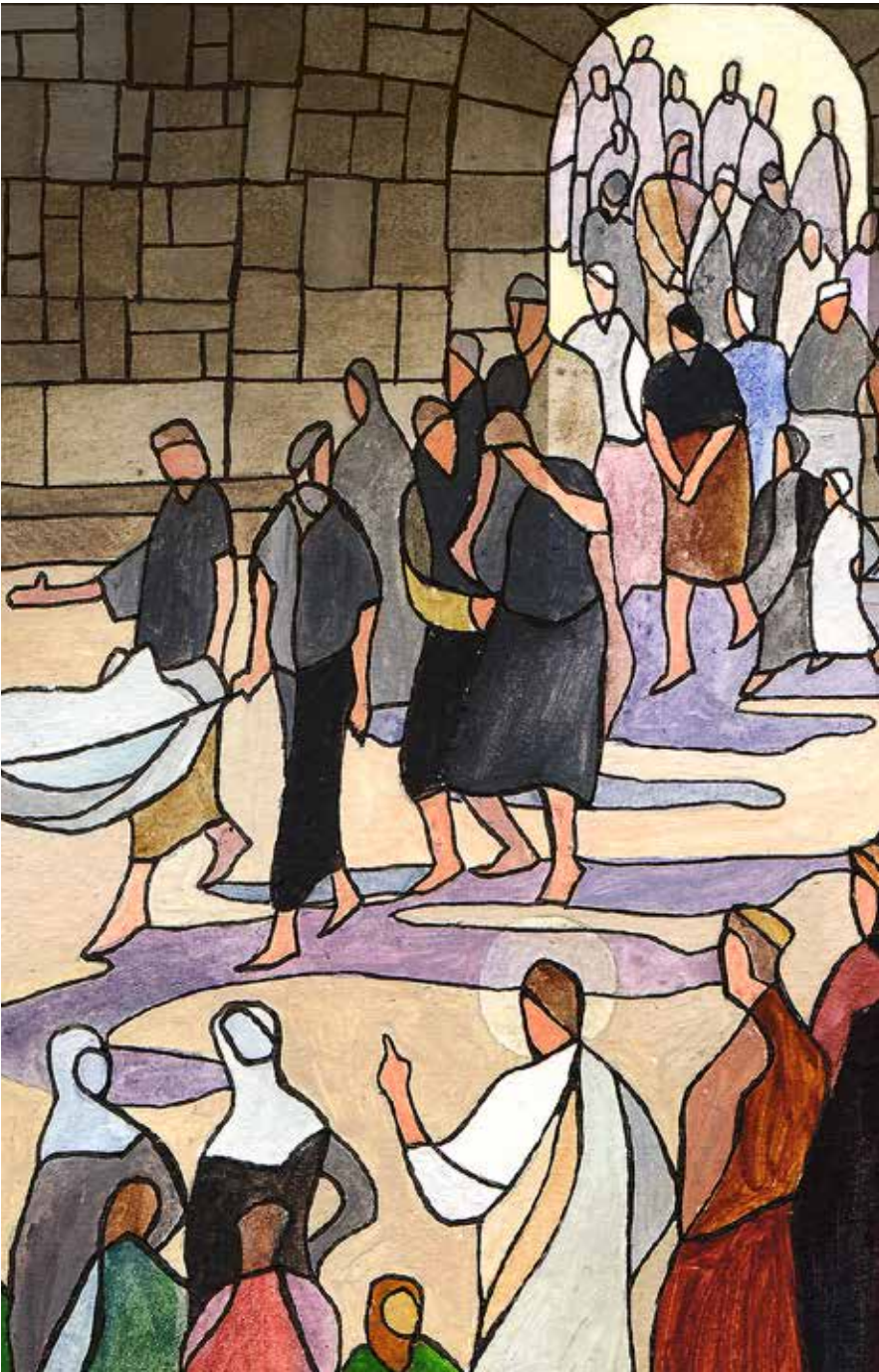
MÄNNISTÖN VANHA KIRKKO Lönnrotinkatu 24

040 4848 386 **Messu ja sadonkorjuun kiitosjuhla** su 22.9. klo 10. Saarna Aulikki Mäkinen, liturgia Heikki Hyvärinen, kanttoreina Heikki Mononen ja Tintti Tinkala. Ruispuuro- ja kahvitarjoilu, tarinoita vanhoilta ajoilta, vossikka-ajelua, vanhoja leikkejä lapsille, katusählyä, keppihevosaursastusta, hiekkaveistosten tekoa ja sadonkorjuumyyjäiset. Tuotto Tasauskeräykselle.

MUSIIKKI

Kirkkokuoro 11.9. alk. keskiviikkoisin klo 18–19.30 Pyhän Johanneksen kirkossa. Tintti Tinkala

JOONAS VÄHÄSÖYRINKI

Jeesus antaa elämän

Monissa sanaristikkolehdissä esiintyy vihje: ”lesken kaupunki”. Ristikoiden ystävät osaavat ratkaista viheen nopeasti vanhasta muistista. Lesken kaupunki on nimeltään Nain. Tänä päivänä tuota pientä kaupunkia tuskin monikaan muistaisi, jos Luukas ei olisi tallentanut evankeliumiinsa kertomusta siitä, mitä tapahtui kerran kauan sitten, kun Jeesus kulki tuon kaupungin porteista.

Kaupungin edustalla kaksi suurta kulkuetta kohtasi toisensa: kuoleman ja elämän. Kuoleman saattokulkuessa oli tavallista enemmän kansaa: siellä oli suuri joukko kaupunkilaisia saattamassa miehensä menettäneen lesken ainoaa poikaa hautaan. Juuri sen iän kynnyksellä, jolloin poika olisi voinut alkaa huolehtia äidistään, kuolema oli ottanut saaliinsa.

Elämän kulkuessa oli myös paljon ihmisiä. Sen edellä kulki elämän ja kuoleman Herra: Jeesus itse. Opetuslasten lisäksi siellä oli paljon ihmisiä, jotka syystä tai toisesta olivat liittyneet joukkoon mukaan. Koska tie oli kapea ja portti ahdas, kulkuerien oli vaikea ohittaa toisensa. Piti hiljentää vauhtia.

Jeesus ei kiirehtinyt hautajaissaaton ohi. Hän tuli vastaan, pysähtyi ja kohtasi itkevän lesken. Jeesus sääli onnetonta äitiä niin kuin yleensäkin

vähäosaisia ihmisiä. Hän sanoi äidille: ”älä itke”. Itkemisen kieltäminen tuossa tilanteessa voi kuulostaa julmalta. Näinhän surun tuntijatkin opettavat ja surun kokeneet ihmiset tietävät. Jeesus tiesi kuitenkin, että hän aikoo herättää kuoleen. Ja niin tapahtuikin. Itkuun ei ollut enää aihetta. Kuollut nousi ja heräsi elämään. Kuoleman kulkue sai liittyä elämän kulkueeseen ylistämään Jumalaa. Äiti sai poikansa takaisin.

Tulevaa sunnuntaita kirkkovuodessa on kutsuttu syksyn pääsiäiseksi. Jeesus on voittanut ihmistä ja koko luomakuntaa vartostavan kuoleman vallan. Jeesukseen uskovina meillä on toivo, joka kantaa yli kuoleman rajan.

Täällä maailmassa kuljemme usein hautajaisaatossa. Itkien saatamme rakkaitamme viimeiselle matkalle. Ehkä tietämättämme kuitenkin kohtamme mekin suruporteillamme elämän kulkeen ja elämän Herran Jeesuksen, joka tulee meitä vastaan, pysähtyy, lohduttaa ja pyyhkii meidänkin kyyneleemme ja näyttää tien elämään. Huomaamme jonain päivänä, että ei ole vain yhtä kulkuetta, joka vie kuolemaan, vaan tulee vastaan toinen, joka vie elämään. Saamme ottaa paikkamme siinä joukossa, jota ylösnoussut Jeesus itse kuljettaa kohti elämää ja valoa.

ANNA-MAIJA HELLA
seurakuntapastori

17. sunnuntai helluntaista Luuk. 7:13–16

Naisen nähdessään Herran kävi häntä säälliksi, ja hän sanoi: ”Älä itke.” Hän meni parien viereen ja kosketti niitä, ja kantajat pysähtyivät. Hän sanoi: «Nuorukainen, minä sanon sinulle: nouse!» Silloin kuollut nousi istumaan ja alkoi puhua, ja Jeesus antoi hänet takaisin äidille.

Kaikki joutuivat pelon valtaan ja ylistivät Jumalaa sanoen: ”Meidän keskuutemme on ilmaantunut suuri profeetta. Jumala on tullut kansansa avuksi.”

Kuopion Tila-Auto Oy

- turistibussit 32 ja 50 matkustajalle
- pikkubussit
- invataksit

info@tila-auto.com www.tila-auto.com
p. taksiajot 0400-673 955
p. tilausajot 0400-992 993

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 300 € + kulut + alv 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio
puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101
www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI & CO. OY

Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla
ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876

Perunkirjoitukset

Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin
Kuopio – Nilsä – Siilinjärvi
Tilisara, 046-892 1422

Tule asiakkaaksesi!
Tarjoan Hoivapalvelut kotiisi.
Hyvä Hoiva Pirjo Haatainen
p. 040 682 5556

Siivouspalveluita jo vuodesta 1988.

*Kodin
Helga*

siivoukset & kodinhoito
asiointi- & avustuspalvelut
☎ 0400 853 853
www.kodinhelga.com

- Matot
- vuodevaatteet • ym.

ITSEPALVELUPESULA
Pyykkisatama

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

*Iloon ja suruun.
Elämän
kaikkiin
hetkiin.
Palveleva
naisten vaatteiden
erikoisliike.*

Kati

Savonkatu 22 Kuopio
Sokoksen parkkipaikkaa vastapäätä
puh. 017 261 2435
ma-to 9.30-17.30 pe 9.30-17 la 10-14

SEURAKUNNAT

040 4848 404. Lapsiparkki
yläkerran kerhotilassa.

Päiväkuoro to 12.9. klo
12–13 Pyhän Johanneksen
kirkossa. Heikki Mononen
040 4848 402.
Laulupäivä to 26.9. klo 12
Pyhän Johanneksen kir-
kossa. Heikki Mononen.
Ukintupa kahvittaa seura-
kuntasalissa klo 11 alk.

DIAKONIA

**Seurakuntien yhteinen
lähimmäispalvelun pe-
ruskurssi** 25.–27.10 Puijon
kirkolla, Taivaanpankontie
3. Ilm. 4.10. mennessä Mir-
ja Turuselle 040 4848 410.
Kaikki ilmoittautujat haas-
tatellaan. Lisätietoja an-
tavat Mari Mertanen 040
4848 406, Raili Lehtovi-
ta 040 4848 438, Sisko Lai-
tinen 040 4848 326, Tuu-
la Paul 040 4888 619, Riit-
ta Reima 040 4848 370
ja Varpu Ylhäinen 040
4848 255.

**Diakoniatyön ajanvara-
uspäivystys** Pyhän Johan-
neksen kirkolla. Maanan-
taisin Mari Mertanen 040
4848 406. Tiistaisin klo
9–10 Ulla Halonen 040
4848 405. Keskiviikko-
isin Merja Hyvärinen 040
4848 407.

Hyvän Mielen Päivä ke
11.9. klo 11–13.30 Pyhän Jo-
hanneksen kirkolla. Kuulu-
misia Israelin lähetystyös-
tä ja Ebenezer-vanhainko-
dista, hiippakuntasihtee-
ri Jukka Koistinen. Linja-
autokuljetus (Jääskeläisen
auto): Päivärannantie, Ci-
tymarketin jälkeinen py-
säkki Kettulanlahteen päin

klo 9.50. Autotalo Kuopi-
on pysäkki klo 9.55. Pihla-
jaharjuntien ja Rahusen-
tien risteys klo 10. Kello-
niemen Sale klo 10.05. It-
konniemi (Malminkatu 13
pysäkki) klo 10.10. Sotilas-
pojankadun pysäkki klo
10.15. Tellervonkadun py-
säkki klo 10.20. Lönnrotin-
kadun pysäkki (Lönnrotin-
katu 11 kohdalla) klo 10.25.
Pohjolankadun pysäkki
(Pohjolankatu 28 kohdal-
la) klo 10.30. Killisenkadul-
le ja Pohjolankatua Lönn-
rotinkadulle, Saariaitan
pysäkki klo 10.40. Pyhän
Johanneksen kirkko. Paluu
samaa reittiä klo 13.30. Päi-
vän hinta 5 €.

**Ukintupa - kaikille avoin
kohtauspaikka** 17.9. alk.
tiistaisin klo 11–14 Pyhän
Johanneksen kirkon seura-
kuntasalissa. Kahvit. Har-
taus klo 12 kirkossa, Salla
Tyrväinen. Jumppa.
Lähimmäiset ke 25.9. klo
17–19 Pyhän Johanneksen
kirkon seurakuntasalissa.
Diakoniapappi Heikki Hy-
värinen. Ilm. Marille vii-
meistään 16.9.
040 4848 406.
Elämää etsimässä -kerho
to 26.9. klo 14.30–16 Py-
hän Johanneksen kirkon
seurakuntasalissa. Heikki
Hyvärinen.

MUUTA

Hartaus to 12.9. klo 13.30
pienryhmäkoti Honkaran-
nassa, Sandelsinkatu 14.
Ulla Halonen.

Hartaudet ma 23.9. klo
13 ja 13.30 Sunnen kodilla,
Päivärinteentie 29.
Heikki Hyvärinen.

Hartaus to 26.9. klo 13.30
Mäntylän palvelutalolla,
Untamonkatu 5.
Heikki Hyvärinen.

PERHETYÖ

Vauvakerho keskiviikko-
isin klo 9.30–11 Pyhän Jo-
hanneksen kirkon 2. ker-
roksen päiväkerhohuo-
neessa, D-ovi Saarijärven-
tien puolelta. Avoin koh-
taamispaikka alle 1-vuoti-
aille lapsille ja heidän van-
hemmilleen. Vauvaker-
hoon voit tulla silloin kun
Sinulle ja vauvallesi sopii
ilman ilmoittautumista.
Tarjolla on pientä aamu-
pala. Kerran kuussa (11.9.,
9.10. ja 13.11.) on mahdolli-
suus myös ateriointiin ker-
hon jälkeen. Aterian hin-
ta 5 €/perhe, sisältäen jäl-
kiruokakahvit. Syyskau-
della vauvakerho kokoon-
tuu 11.9.–11.12. Huom! Vau-
vakerhoa ei ole syysloma-
viikolla 16.10. Mukana ker-
hossa ovat pastori Sanna
Husso 040 4848 398 ja las-
tenohjaaja Tiina Tiainen.

KASTETUT

Suvi Vanessa Meriluoto,
Arttu Emil Olavi Pärjälä,
Väinö Toivo Johannes Uu-
tela, Kerttu Lyyli Maaria
Kankkunen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Eero Pekka Pesonen ja
Minja Emmiina Laatikai-
nen, Jari-Pekka Juhani
Kukkonen ja Eliisa Margit
Johanna Lappalainen.

KUOLLEET

Mauno Kalevi Penttinen
76v, Eero Jaakko Koponen
87v, Varpu Maija Marjat-
ta Leivo 92v, Kaija Marjat-
ta Korhonen 75v, Seppo Il-
mari Rautiainen 72v.

PUIJO

PUIJON KIRKKO Taivaanpankontie 3

040 4848 419
Perhejumalanpalvelus
su 15.9. klo 10. Teemu Vou-
tilainen saarnaa, draama-
ryhmä, Mari Voutilainen,
Susanna Pakkala-Koskelai-
nen. Kanttorina Outi Kes-
kisipilä. 4-vuotiaiden syn-
tymäpäiväjuhla. Kirkko-
kahvit.
Pieni iltakirkko su 15.9.
klo 18. Kari Kuula, Teemu
Voutilainen. Laulu-
ryhmä Verso.
Viikkomessu ke 18.9.

klo 11. Teemu Voutilainen,
Maija Antikainen.

Messu su 22.9. klo 10.
Nimikkolähetä Leena
Mäkäräinen Kansanlähe-
tyksestä saarnaa, liturgi-
na Pekka Nieminen. Jaa-
na Marjanen, Teemu Vou-
tilainen, Maija Antikainen.
Lauluryhmä Välke. Kant-
torina Päivi Paaso. Lap-
sille pyhäkoulu. Kirkko-
kahvit. Leena Mäkäräinen
eläkejuhla, Jukka Huttu-
nen, Pentti Rissanen, Jaana
Marjanen.

PUIJON SEURAKUNTAKESKUS Taivaanpankontie 3

Eläkeläisten kerho to 12.9.
klo 12.30. Jumalan huolen-
pito, Mari Voutilainen.
**Seurakuntien yhteinen
lähimmäispalvelun pe-
ruskurssi** 25.–27.10. Ilm.
kurssille 4.10. mennessä
mirja.turunen@evl.fi tai
arkisin 9–15 040 4848410.
Lisätietoja Raili Lehtoviita
040 4848438.

**Miksi Jumalan Pojan piti
kuolla? Keskustelusaar-
ja uskosta jatkuu** ma 16.9.
klo 18. Mari Voutilainen.
Ystävän kammarit ti 17.9.
klo 11. Kiireetöntä yhdes-
säoloa. Kahvitarjoilu.
Perhekerho ke 18.9. klo
9.30. Kiva kun oot täällä -
Tervetuloa perhekerhoon.
Eläkeläisten kerho
to 19.9. klo 12.30. Yhdessä
virkestyt.

**Kolme Jumalaa? Isä, Poi-
ka ja Pyhä Henki. Kes-
kustelusaarja uskosta**
ma 23.9. klo 18. Jaana
Marjanen.

Israel-piiri ke 25.9. klo 14.
Ariela Toivanen.

POUKAMA Poukamantie 105

Ystävänpäiväkerho
ke 11.9. klo 11. Kesän kuulu-
miset. Riitta Murtorinne.
Perhekerho ti 17.9. klo
9.30. Kiva kun oot täällä -
Tervetuloa perhekerhoon.
Ystävänpäiväkerho ke
18.9. klo 11. Viikkomes-
su Puijon kirkossa. Kulje-
tus klo 10 Ranta-Toivalas-
ta, auto kiertää Päiväran-
nan kautta Puijon kirkolle.
Paluu klo 13.
Kädentaitopäivä la 21.9.
klo 10. Tuikkukynttiläkor-
tin ja minialbumin teke-
minen, kankaan painami-
nen. Tarkoitettu kaikille
käsillä tekeville ja askarte-
lusta kiinnostuneille. Pie-
ni tarvikemaksu. Ruokailu
ja kahvit. Lisätietoja riitta.
murtorinne@evl.fi,
040 4848437.
Perhekerho ti 24.9.
klo 9.30.

MUUTA

**Tule parisuhteen rikas-
tuttamiskurssille.** Pirjo ja
Kari Kuula johdattavat et-
simään uutta iloa elämän-
kumppanista. Työskente-
lytapoina pienet alustuk-
set ja yhteiset keskustelut.

Terveys
Liikunta
Apuvälineet
Kotiapteeikki
Ensiapu
Haavanhoito
Hygieniä
Virtsankarkailu
Katetrit

TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA ARKEEN

fennokauppa.fi

APU VIRTSAKARKAILUUN!

HARTMANN

MoliMed® -tippasuojat

Omat mallit naisille ja miehille.

Varma.
Istuu hyvin.
Huomaamaton.

Pyydä
ILMAINEN
näyte!

FENNO MEDICAL OY

09 276 360 | asiakaspalvelu@fennomedical.fi | fennokauppa.fi

11.–24.9.13

Kurssi pidetään 22.–24.11. Hirvijärven leirikeskuk- sessa. Hinta täysihoidol- la 80 €/pari. Ilm. 4.10 men- nessä arkinen klo 9–15 Mir- ja Turuselle o40 4848410 Puijon seurakunnan toi- mistoon.

Toukolan perhekerho ti 17.9. klo 9.30 Toukolan päiväkodilla. Kiva kun oot täällä – Tervetuloa perhe- kerhoon.

Toukolan perhekerho ti 24.9. klo 9.30 Toukolan päiväkodilla.

KASTETUT

Eemeli Artturi Honkanen, Tuure Johannes Petter Soi- ninen, lines Heljä Vana- mo Salkunen, Väinö Olavi Valkeapää, Helena Isabella Hakola, Lassi Eelis Samuel Lehikoinen, Vilma Sisko Ilona Kyösti.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Henry Reino Kristian Pärs- sinen ja Sanna Annika Tirkkonen, Petri Juhani Kurki ja Mari Annika Tos- savainen.

KUOLLEET

Elsa Puputti 93v, Kaino Annikki Häkkinen 71v.

RIISTAVEDEN KIRKKO Joensuuntie 2505

Messu su 15.9. klo 10. M. Mäkinen, A Lohi. **Messu** su 22.9. klo 10. U. Mäkinen, Tuura.

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO Keskustie 2

Lapsi-aikuisen-kerho to 12.9. alk. klo 14–15.30 Kerhoon ei tarvitse erik- seen ilmoittautua. Kerho toimii avoimena kerhona. **Isoskoulutus** ma 16.9. klo 15.10–16.30. **Ennen vanhaan -pii- ri** ti 17.9., 15.10. ja 12.11. klo 12 takkahuoneessa. Tule muistelemaan entisiä ai- koja yhdessä ja tekemään yhteisiä muistoja näis- tä ajoista! Aiheena vanha kansanlääkintä. **Miesten ruokapiiri** ma 23.9. klo 17 seurakunta- talossa. **Viikkomessu** ti 24.9. klo 12 seurakuntatalossa.

MUUTA

Aluepapin päiväystys ma klo 9–11, Marjaana Mäki- nen o40 4888 612. **Diakoniatyö** diakoni Lee- na Vartiaisen viransijaise- na Minna Puustinen, dia- koniapäivystys ma klo 9–10, ajanvaraus o40 4888 608. **Miesten lenkkipiiri** ma 16.9. klo 18 OP:n ker- hohuoneessa.

YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO, Juankoski Mäntytie 5

Messu su 15.9. klo 10. K. Leino, Saarela. **Messu, Eläkeliiton kirk- kopyhä** su 22.9. klo 10. Huhtala, Saarela.

JUANKOSKEN SEURAKUNTATALO Mäntytie 5

Seurakuntakerho, alkaa ke 11.9. klo 12–14 seura- kuntatalolla. **Miesten raamattupiirin** syksyn toimintakausi al- kaa ke 11.9. klo 18 pienessä kerhohuoneessa. **Lähetysaskartelun** syk- syn toimintakausi alkaa

to 13.9. klo 10, jatkuu parit- tomina viikkoina, seurakun- tasalissa. **Naisten raamattupiirin** syk- syn toimintakausi alkaa to 12.9. klo 18, jatkuu parittomi- na viikkoina, pienessä kerho- huoneessa. **Sanan ja yhteyden ilta** ti 17.9. klo 18.30 seurakunta- talossa, järj. Kansanlähetys. **Liikunta- ja näkörajoittei- set sekä Juankosken Aivo- parkit** pe 20.9. klo 12 kokoonnumme Juankosken seurakuntatalolla, jos tarvit- set kyytiä, ota yhteyttä dia- koni Leila Asikainen o40 4888 620 **Avoim mukulatiistai** ker- ran kuussa alk. 24.9. klo 9.30 kirkolla ja seurakuntatalol- la, päiväkerhotilassa. Terve- tulleita kaikki lapset ikään katsomatta yhdessä aikuis- sen kanssa. **Seurakuntakerho** ke 25.9. klo 12–14 seurakuntatalolla. **Lähetysaskartelu** to 26.9. klo 10–13 seurakuntasalissa. **Donkkis Big Night** pe 27.9. klo 18–20 varhaisnuorille, seurakuntatalolla, Olli Inkinen.

MUUTA

Naisten Saarnasauna to 26.9. klo 18 Tiirinalahden leirikeskuksessa. Ilta pala- maksu 5 €.

KAAVIN KIRKKO Kaavintie 24

Messu su 15.9. klo 13. Hagman-Puustinen, Lukka- ri-Lohi. **Messu** su 22.9. klo 13. Huhtala, A. Lohi. **Juuriin ulottuva rukous** ke 25.9. klo 18.30. Sielunhoito- terapeutti Helena Lehtimäki, Paula Hagman-Puustinen ja musiikissa Majja Kukila.

KAAVIN SEURAKUNTATALO Kirkkorannantie 1

Raamattupiirin kokoontu- minen parillisten viikkojen maanantaisin klo 13, tiedus- telut aluepapilta. **Vanhemman väen palvelu- päivä** ti 24.9. klo 11. Ruoka ja kahvi 5 €/hlö.

MUUTA

Mielenterveyskuntoutuji- en omaisten retki 23.9. Kuo- pioon. Lähtö matkahuollosta klo 12. Paluu n. klo 16. Matkan hinta 10 €/hlö. Ilm. 16.9. mennessä Pirjolle o40 4888 627. **Elsan kerho** to 26.9. klo 14. Rovevaara, Sepänahon kar-

tano (ent. koulu). Mukana Jari Muta.

MUURUVEDEN KIRKKO Kirkkotie 1

Messu su 15.9. klo 13. Keihänen, Saarela. **Messu** su 22.9. klo 13. Junell, Saarela.

MUURUVEDEN SEURAKUNTATALO Kirkkotie 1

Eläkeliiton kerho ke 11.9. klo 10.30. Aluepappi Eino Keihänen kertoo pyhiinvael- luksesta Santiago de Com- postellaan. **Seurakuntakerho** joka toi- nen torstai klo 13 (paritto- mat viikot), alk. to 12.9.

MUUTA

Konsertti la 14.9. klo 19 Muuruveden kirkossa. Sofia Magdalena -lauluyhtye, joh- tajana Raimo Paaso. Ohjel- ma 5 € **Diakoniatyö:** diakoni Lee- na Vartiaisen viransijaisena Minna Puustinen, diakonia- päiväystys joka toinen to (pa- riton viikko) klo 9–11, ma klo 9–10 ajanvaraus o40 4888 608.

NILSIÄN KIRKKO Kirkonmäentie 1

Lasten syyskirkko ke 11.9. klo 10. Junell, Kärppä-Les- kinen. **Messu** su 15.9. klo 10. Rai- li Pursiaisen virkaanasettami- nen, R Leino, Pursiainen, Jaa- na Marjanen, Kärppä-Leski- nen. Kirkkokuoro. **Virsiämrit** ma 16.9. klo 18–21/22. **Virsiämrit** ti 17.9. klo 18–21/22. **Virsiämrit** ke 18.9. klo 18–21/22. **Virsiämrit** to 19.9. klo 18–21/22. **Messu** su 22.9. klo 10. Leh- tomäen kirkkopyhä. Pursiai- nen, Aarre Kuukauppi, Kärp- pä-Leskinen. Ikäihmisten lau- luryhmä. **Virsiämrit** ma 23.9. klo 18–21/22. **Virsiämrit** ti 24.9. klo 18–21/22. **Virsiämrit** ke 25.9. klo 18–21/22. **Virsiämrit** to 26.9. klo 18–21/22.

NILSIÄN SEURAKUNTAKOTI Nilsiantie 59

Mannaruokailu ke 11.9. klo 12 seurakuntakodissa. Työt- tömille, päihdeongelmaisille ja yksinäisille, maksuton.

Israel-piiri ke 11.9. klo 18.30 seurakuntakodissa. **Sotiemme veteraanit** to 12.9. klo 11 seurakuntakodin yläsalissa. **Naisten raamattupiiri** ma 16.9. klo 18–20 alasalissa. **Näkö- ja kuulokerho** 17.9. klo 12–14 seurakuntakodin yläsalissa. **Ikäihmisten lauluryhmä** 16.9. klo 9.15–10.30 (parilli- set viikot) seurakuntakodin yläsalissa. **Ikäihmisten kerho** to 19.9. klo 11 seurakuntakodin ylä- salissa. **Näpertäjät** torstaisin alk. 19.9. klo 12–15 alasalissa. **Naisten raamattupiiri** ma 23.9. klo 18–20 alasalissa. **Mannaruokailu** ke 25.9. klo 12 seurakuntakodissa. Työt- tömille, päihdeongelmaisille ja yksinäisille, maksuton.

MUUTA

Kirpputori Sopukka ma, ke ja la klo 10–14, Tilhintie 1. **Asukastupa Leivontupa** on avoinna arkipäivisin klo 10–14, Matintie 21 A o40 4888 683. Saksan ryhmä ma klo 12 ja venäjän ryhmä to klo 12. **Seurakunnan kuorot** aloit- tavat toimintansa viikoilla 36 ja 37, tervetuloa niin enti- set kuin uudetkin laulajat! Li- sätietoja kanttori Annette Kärppä-Leskinen o40 4888 673. **Diakoniapäivytys** maanan- taisin ja torstaisin klo 9–11 seurakuntakodin alakerrassa, samalla vähävaraisten ruo- kajakelu. **Virsiipiiri (ent. Gasthausin virsiipiiri, n. kerran kuukau- dessa)** kerran kuussa, alk. 11.9. klo 14–15. seurakuntako- din yläsalissa. Tervetuloa niin entiset kuin uudetkin! Lisä- tietoja kanttori Annette Kärppä-Leskinen o40 4888 673. **Vauvamuskari** ke 11.9. klo 12–12.45 (n. joka toinen viik- ko) Pikkupappilassa. Terve- tuloa niin entiset kuin uu- detkin! Lisätietoja kantto- ri Annette Kärppä-Leskinen o40 4888 673. **Bible in English** ke 11.9. klo 14 Sopukassa, Tilhintie 2. **Lapsikuoro (=vuoroviikoin Keskusta/Pajulahti) Paju- lahden koululla** 12.9. klo 14–15. Tule laulamaan UUTEEN seurakunnan lapsikuoroon - ensimmäinen ns. esiintymi- nen on bändin kanssa Muku- lamesussa (=perhemessu) Nilsian kirkossa su 10.11. klo 10. Tämä on kuoro, jossa pi- detään myös hauskaa.

Kirkkokuoro 12.9. klo 18.45–20.30 seurakuntasalin ylä- salissa. **Gospelkuoro** pe 13.9. klo 18 Pikkupappilassa. **Iltatuulen hartaushetki** ti 17.9. klo 13. Kalevantie 4. **Herättäjän seurat** ti 17.9. klo 18 seurakuntakodilla. **Lapsikuoro** 19.9. klo 14–15 Keskustan koululla. **Kirkkokuoro** 19.9. klo 19.45–20.30 seurakuntasalin ylä- salissa. **Vauvamuskari** ke 25.9. klo 12–12.45 (n. joka toinen viik- ko) Pikkupappilassa. Terve- tuloa niin entiset kuin uu- detkin! Lisätietoja kantto- ri Annette Kärppä-Leskinen o40 4888 673. **Karhitien kerho** ke 25.9. klo 13. Karhitie 3. **Bible in English** ke 25.9. klo 14 Sopukassa, Tilhintie 2.

SÄYNEISEN KIRKKO Kirkkoharjuntie 2 **Messu**, su 15.9. klo 13. Herät- täjän päivä, K. Leino, Kärppä- Leskinen. Kirkkokahvit. **Messu**, su 22.9. klo 13. Pursi- ainen, Kärppä-Leskinen. Perhepyhä Säuweisen kirkos- sa. Rantakala ja myyjäiset Harjusilla kirkon jälkeen.

SÄYNEISEN SEURAKUNTAKOTI Kirkkoharjuntie 2 A **Leffa-ilta** pe 20.9. klo 19. Katsotaan ja keskustellaan elokuva ”Postia pappi Jaako- bille”. Tervetuloa! **Sururyhmä läheisensä me- nettäneille Säuweisessä** en- simmäisen kerran 23.9. klo 18. Tied. ja ilm. 16.9. mennessä Leila Asikainen o40 4888 620 tai Kirsi Leino o40 4888 601. **Seurakuntakerho** to 26.9. klo 12.

MUUTA **Keskustelupiiri** ke 18.9. klo 13. Annikki Räsänen. Aihe: Siksi kuulun kirkkoon.

TUUSNIEMEN KIRKKO Keskitie 21 **Iltamusiikki** ke 11.9. klo 18. Lukkari-Lohi ja Tuura. **Messu** su 15.9. klo 10. Hagman-Puustinen, Lukka- ri-Lohi. **Messu** su 22.9. klo 10. Junell, A Lohi.

TUUSNIEMEN SEURAKUNTATALO Koivukuja 2 **Aamurukouspiiri** tiistaisin klo 10–12. Kammarissa. **Sanan ja rukouksen ilta** to 12.9. klo 18.

Eläkeläisten laulupiiri pe 13.9. klo 13. Hagman-Puusti- nen ja Markku Holopainen. **Tuustytöt** ke 18.9. klo 16.30. **Kirkkokuoro** ke 18.9. klo 18. **Isoskoulutus** ke 18.9. klo 18–20 kerhohuoneessa. **Sanan ja yhteyden ilta** o 19.9. klo 18.30. Kansanlä- hetys. **Naistenpiiri** pe 20.9. klo 18. Kammarissa. Seuraavan ker- ran 18.10. ja 15.11. Vetäjänä Tuula P. **Palvelupäivä** ke 25.9. klo 10.

MUUTA

Tuusjärven kerho ke 18.9. klo 13.45–15 Tuusjärven koululla. **Palvelupäivä** to 26.9. klo 10 Hirvolassa. Ilm. Aulille o40 4888 631. **Nuorten iltakahvila** pe 27.9. klo 19.30–22 Päätalossa.

VEHMERSALMEN KIRKKO Lempeläntie 17 **Messu** su 15.9. klo 13. M. Mäkinen, Lohi. **Messu** su 22.9. klo 13. U. Mäkinen, Tuura.

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI Lempeläntie 15 **Perhekerho ”Vehmerin vekarat”** perjantaisin klo 9.30–11 seurakuntakodis- sa, Tervetuloa meidän kirja- syksyllä. **Lähimmäisen kammar** ma 16.9. klo 10–12 kammarissa. **Isoskoulutus** ti 17.9. klo 14.40–16. **Lähetyspiiri** to 19.9. klo 11. **Varttuneen väen virkistys- päivä** ti 24.9. klo 10–12 Ruokamaksu 5 €.

MUUTA

Tyttöjen liikuntakerho (1.–3. lk.) to klo 14.45–15.45 Majakan salissa, yläkerrassa tai ulkona. **Tyttöjen liikuntakerho (4.–6. lk.)** to klo 14.45–15.45 Majakan salissa, yläkerrassa tai ulkona. **Poikien liikuntakerho (4.–6. lk.)** ma klo 14.45–15.45 Majakan salissa. **Tyttökerho (1.–6. lk.)** ma klo 14.45–15.45 Majakan yläkerrassa. **Pelikerho (1.–6. lk.)** ti klo 18–19 Räsälän liittolassa. **Nuortenilta** ti klo 18.30 Majakan yläkerrassa. **Poikien liikuntakerho (1.–3. lk.)** ke klo 14.45–15.45 Majakan salissa.

JÄRVI-KUOPION SEURAKUNTA YHTEISET

Seurakuntayhtymän yhti- neen omaishoitajien lei- ri ti–to 24.–26.9. Ilm. 16.9. mennessä Raili Lehtoviidalle o40 4848 438. **Päihteetön talkooleiri** ma–pe 30.9.–4.10 Aholan- saarella. Mukaan mahtuu vielä. Ilm. Eeva Väätäiselle o40 4888 676. **Hiljaisuuden retriitti Siio- nin virsin** pe–su 25.–27.10 Aholansaarella. Ilm. suoraan Aholansaareen o50 4641 000.

KASTETUT

Mikael Aleks Juhani Saari- tie, Muuruvesi, Miro Ukko Olavi Törrönen, Kaavi, Aino Emmi Ilona Karvonen, Var- tiala, Jade Alina Elisa Hyväri- nen, Kaavi, Erika Hilja Alek- sandra Hämäläinen, Riis- tavesi.

KUOLLEET

Taimi Sinikka Pohjolainen 77v, Juankoski, Sirkka Li- sa Lipponen 58v, Vehmer- salmi, Tauno Eemil Mietti- nen 78v, Tuusjärvi, Aili Elina Hautsalo 94v, Nilsia, Mart- ti Ilmari Horttanainen 73v,

Nilsia, Veikko Edvard Kiima- lainen 64v, Muuruvesi, Pek- ka Sakari Koistinen 64v, Riis- tavesi, Eelis Olavi Kekäläinen 86v, Kaavi, Pirkko Kyllikki Hämäläinen 83v, Nilsia, Rau- ha Impi Räsänen 88v, Kaavi, Sanna Sinikaari 100v, Nilsia.

www.siilinjarvenseura- kunta.fi www.facebook.com/ siilinjarvenseurakunta Kirkkoherranvirasto 017 288 4600 ma–pe klo 9–11, 12–14 Virasto avoinna ke 11.9. vain klo 12–14. Kirkkoherranvi- rasto ja muut toimistot sul- jettu ke 18.9. koko päivän.

KIRKKO Haarahongantie 2 **Kirkko suljettuna** 11.10. saakka korjaustöiden vuok- si. Jumalanpalvelukset pää- asiassa seurakuntatalolla. Kysy siunaustilaisuuksien, häiden ym. tilaisuuksien tilavarauksista kirkkoher- ranvirastosta.

SEURAKUNTATALO Haarahongantie 4

Askartelupiiri ke 11.9., 25.9. klo 9–12 lähetyskellarilla. Yhdessäoloa, kahvitte- lua ja puuhaa lähetystyölle ja it- sellekin, kaikille lähetyksestä kiinnostuneille. **Omaishoitajakerho** ke 11.9., 25.9. klo 12 päätysalissa. Oh- jelmama sekä hoitajille että hoidettaville. **Gospel-Spice -tanssia gos- pelmusiikkiin** ke klo 16.15–17.15. Suunnattu naisille, mm. afroa, lattareita ja ve- nyyttelyä. **Miestenkerho Aikamiehet** aloittaa toimintansa ke 11.9. klo 18.30 pienessä sa- lissa. Eri-ikäiset miehet tervetulleita ideomaan syk- syn toimintaa ja aloittele- maan uusia toiminnallisia yhdessäolon kokoontumi- sia. Tied. Heikki Kastarinen o44 7284 610. **Messu** su 15.9. klo 10 isos- sa salissa. Matti Hoffrén, Unto Niskanen, Airi Heiska- nen. Kirkkokahvit lähetyk- sen hyväksi. **Eriytyisryhmien tuolijump- pa** alkaa ma 16.9. klo 12–12.30 isossa salissa. Joka toi- nen maanantai syksyn ajan. **Eläkeikäisten päiväpiiri** ma 16.9. klo 13 isossa salissa. **Hernekeittomyyjäiset** pe 20.9. ison salin kahvios- sa klo 10.30 alk. niin kau- an kuin keittoa riittää. Hin- ta 6 €/litra Tasaus-keräyk- sen hyväksi. Voit ostaa keit- toa omaan astiaan tai naut- tia lounaan seurakuntatalol- la. Myynnissä myös Lähetys- kellarin Putiikin tuotteita ja arpajaiset.

Lähetystyön virkistys- ja koulutuspäivä la 21.9 klo 9–13 päätysalissa. Päivä tar- koitettu kaikille lähetystyös- tä kiinnostuneille. Vierailija- na Leena Helle Suomen Lä- hetysseurasta. Tietoa lähe- tystyöstä Aasiassa ja kerä- ysavun käytöstä, liikettä, lä- hetystyön ideointia. Tarjol- la myös lounas ja myynnissä lähetyskellarin Putiikin tuot- teita. Tied. ja ilm. jenni.sha- kya@evl.fi, o44 7284 647. **Messu** su 22.9. klo 10 isos- sa salissa. Herättäjän kirkko- pyhä. Rovasti Osmo Korka- lainen (Nilsia), Sirpa Ylikoti- la, Marjaana Kaisto. Messun jälkeen irkkokahvit ja sii- ninvirsi-seurat isossa salissa. **Sunnuntaipyhäkoulu** su 22.9. klo 10–11 alakerran ker- hotiloissa.

LEPOON PÄÄSSEET

In memoriam 26.11.1936–2.7.2013

Helka Mänttari

– sydämellinen näkijä ja tekijä

”Synnyit pikkusiskokseni perheemme asuessa Inkeröisissä. Vuonna 1938 muutimme Viipuriin. Marraskuun viimeisenä päivänä 1939 olimme juomassa aamukaakaota keittiössä, kun ilmahälytys sireenit ulvahtivat soimaan. Sota oli alkanut. Vielä samana päivänä lähdimme huonuntoisella kuorma-autolla so-
taa pakoon. Isä ajoi, sinä olit äidin

kanssa kopissa, minä veljiemme kanssa auton lavalla. Määränpää oli isän synnyinkylä Sippolan Liikkala.” Näin muistelee Helka Mänttärin Matti-veli heidän lapsuuttaan.

Perhe muutti Helsinkiin ja sieltä takaisin Viipuriin. Matti muistelee, että he leikkivät viereisen talon raunioissa, kunnes oli taas lähdettävä sotaa pakoon, nyt Anjalaan ja Inkeröisiin. Helka aloitti koulunkäynnin jo Viipurissa, mutta tu-
tuksi tulivat monet muut kansakoulut.

”Tammikuussa vuonna 1947 muutimme Kuopioon, kaupunkiin, jossa äiti ja isä olivat tavanneet 1920-luvulla ja men-
neet naimisiin. Kuopiosta tulikin meidän koulukaupunkimme. Minna Canthin kadusta tuli elämämme katu. Koti, kirkko, Puistokoulu ja Yhteiskoulu sijaitsivat sen varrella.”

Ylioppilaaksi Helka tuli yhteiskoulusta, valmistui opet-
tajaksi ja hänestä tuli pitkäaikainen rehtori Juankoskelle. ”Juankoskesta tuli elämäsi kaupunki. Veljenäsi voin vain to-
deta, että sinusta, pikkusisarestani, tuli minua paljon vah-
vempi, paljon osaavampi ja paljon viisaampi ihminen. Var-
maan myös minua verrattomasti parempi opettaja ja
yhteiskunnallinen vastuunkantaja.” Näin toteaa kunnallis-
neuvos Matti Mänttari, pitkäaikainen arvostettu yhteiskun-
nallinen vaikuttaja.

Rovasti Hannu Komulainen totesi siunauspuheessaan
20.7.2013 ”Voimme asettaa Helkan sielujen silmin koko-
ushuoneeseen kirkon toimitalon Helsingin Katajanokal-
la. Pöydän päässä istuu piispa Kalevi Toiviainen ja ympärillä
Helkan lisäksi Timo Komulainen, Irja Mehter, Keijo Nissi-
lä, Jussi Peltopiri, Pentti Simojoki, Raija Sollamo ja Otso So-
vijärvi. Kirkolliskokouksen raamattukäännösvaliokunta on
kokoontunut jälleen yhteen istuntoonsa keskustelemaan ja
miettimään uutta raamatunkäännöstä.

Hän ehti olla tuhansien oppilaiden rehtori. Kuulem-
me lausuntoja oikeudenmukaisesta, selkeästä ja turvallis-
esta rehtorista. Opettajat ja henkilökunta muistavat asiansa
osaavan ja oikeudenmukaisen esimiehen.

Helka Mänttari tuli Juankoskelle opettajaksi vuonna 1962 ja
opetti äidinkieltä, historiaa, yhteiskuntaoppia ja uskontoa. Hän
toimi yhteiskoulussa vararehtorina ja kunnallisessa keskikou-
lussa johtajana. Vuonna 1973 alkoi peruskoulu. Juankoskella se
tarkoitti koulua, jossa oli 550 oppilasta ja 40 opettajaa.

Hän asui Kaavilla vuoteen 1989 asti. Varhaisina vuosinaan
Kaavilla hänen oma teatteriharrastuksensa näkyi seurakun-
nan nuorisotyössä. Kaavin seurakunnan nuorten näytelmä-
piiri teki lukuisia vaikuttavia esityksiä. Hänet tunnettiin vii-
saana, luotettavana ja vastuullisena ja niin hänet kutsuttiin
Kaavin kirkkovaltuustoon ja kirkolliskokoukseen.

Hän kulutti kirkonpenkkiä omalta kohdaltaan ja osal-
listui seuroihin ja kiinnostui myös teologian opiskelusta ja
saarnalapatutkinnosta. Viimeisinä vuosina erityisen rakas
oli Juankosken seurakunnan lähetysaskartelupiiri, jossa löy-
tyi aina sopivaa tehtävää.

Viimeiset vuodet hän taisteli vaikeaa sairautta vastaa säi-
lyttäen elämänhalunsa viimeisiin hetkiin asti. Monta ker-
taa hän totesi: ”Kyllä Jumala on hyvä”. Valoisa mietiskelijä on
poistunut katukuvasta.

ERIKA SUOMINEN

SEURAKUNNAT 11.–24.9.13

Seurat su 22.9. klo 15 isos-
sa salissa. Järj. Rauhanih-
distys.

Seurat ti 24.9. klo 13 pie-
nessä salissa. Järj. Kristilli-
set eläkeläiset.

Donkkis-ilta ke 25.9.2013
klo 18–20 alakoululaisille
perheineen.

Perjantaimessu pe 27.9.
klo 18.30 pienessä salissa.
Matti Hoffrén, Satu Vää-
täinen, Vesa Kajava.

Kuorot:
Virsiukuoro ke klo 14.30
isossa salissa. Tied. Airi
Heiskanen 044 7284 616.

Nuorten kuoro ke klo
16.30 isossa salissa.
Tied. Vesa Kajava
044 7284 617.

Sola gratia -kuoro
ke 4.9. klo 18 isossa salissa.
Tied. Vesa Kajava
044 7284 617.

Gospelryhmä
pe klo 17.30 päätysalissa.
Tied. Airi Heiskanen
044 7284 616, Marjaana
Kaisto 044 7284 615.

VUORELAN KIRKKO

Rissalantie 2

**”Tosi miehen eväät” –
Miesten viikonlopputa-
pahtuma** 14.–15.9.
Viikkomessu la 14.9.

klo 20. Johannes Häkä-
mies, Unto Niskanen, Airi
Heiskanen.

Perhekirkko su 15.9. klo
15. ”Herra kädelläsi asua
mä saan.” Ihmetellään yh-
dessä Jumalan kädenjälkeä
omassa elämässä ja ympä-
ristössämme - sisällä ja ul-
kona. Sään mukainen ul-
koiluvälikä, sillä kir-
kon jälkeen puuhet pihal-
la! Mukana Kaisa Ylety-
nen, Airi Heiskanen ja las-
tenohjaajat.

Eläkeikäisten päiväpiiri
ma 16.9. klo 13.
Jumalanpalvelus su 22.9.
klo 13. Pekka Kiiski, Unto
Niskanen, Marjaana Kais-
to.

Vuorelan lähetyspiiri
ti 24.9. klo 10.
Lapsikuoro ke klo 17.
Tied. Marjaana Kaisto

044 7284 615.

MUUTA

Hartaus ke 11.9. Akulii-
nassa klo 14 ja Vetreas-
sa klo 15.

Koivusaaren lähetyspiiri
ke 11.9. klo 18 Anneli ja
Pauli Pääkkösellä (Koti-
tie 11). Mukana Satu Vää-
täinen.

**Vesijärven-Harjamäen
lähetyspiiri** to 12.9. klo
18.30 Jokirannoilla (Souta-
jantie 18).

Ystävän Tupa ma 16.9.
klo 8.30 Leppäkaarten
kerhohuoneessa (Honka-
rannantie 8).

Kotipolun kerho ti 17.9.
klo 13 Kotipolku 6:n ker-
hohuoneessa.

**Arkkis alakoululaisten
pyhäkoulu** ti 17.9., 24.9.
klo 18–19.30 Leppäkaar-
teen kerhotilassa (Honka-
rannantie 8).

Perhepyhäkoulu su 22.9.
klo 11–12 Nuottipolku
8:ssa Eeva ja Antti Savolai-

sella. Pyhäkoulu kokoon-
tuu noin joka
3. sunnuntai.

Kuulokerho ma 23.9.

klo 13 Akuliinassa
(Kasurilantie 13).

Näkökerho ti 24.9.

klo 12–13.30 Akuliinassa.

**Hiljaisuuden retriit-
ti** ”Rukous on Jumalan lu-
pauksissa lepäämistä” 4.–
6.10. Ruokoniemen leiri-
keskuksessa. Alkaa pe klo

18 ja päättyy su klo 14.30.
Hinta Siilinjärven seu-
rakunnan jäsenille 40 €,
muille 70 €. Ilm. viim. 25.9.

retriitinohjaaja Sirpa Yli-
kotila: sirpa.ylikotila@evl.
fi, 044 7284 608.

KASTETUT
Eevi Maria Miettinen,
Martta Viola Heliin, Sebas-
tian Sakari Tadeusz Mac-
hul, Pinja Alisa Adalmii-
na Ertanen, Sandra Hilda
Helinä Hyttinen, Siiri Hel-
ka Katainen, Maisa Emi-
lia Parviainen, Sofia Anni
Maria Pasanen, Veera El-
viira Roivainen, Jerkko Eeli
Kaleva Ryyänen, Camilla
Maria Smolander.

KUULUTETUT
Juhopekka Tapani Tossa-
vainen ja Laura Kristiina
Ulmanen, Arto Tapio Kar-
vonen ja Ulla Birgitta Rop-
ponen, Antti Matias Laiti-
nen ja Tiina Maria Immo-
nen, Janne-Petteri Järvinen
ja Päivi Elina Ålander.

KUOLLEET
Eeva Elisabet Heikkinen
82v, Kusti Esa Rissanen
80v, Tyyne Korhonen 87v,
Marja Ester Vilhelmiina
Linnove 77v, Veikko Kalevi
Savolainen 70v.

**DIAKONIA-
KESKUS**

Suokatu 31
Avoinna ma, ke ja pe
klo 9.40–12.

**Lahjoitustavaroiden vas-
taanotto** aukioloaikoina
tai sopimuksen mukaan
040 4848 468.

Ma, ke ja pe klo 9.50 kai-
kille avoin aamuhartaus ja
klo 10–12 diakonien vas-
taanotot ilman ajanva-
rausta sekä kahvio Nuot-
ta ja kierrätyspiste avoin-
na. Kahviossa on luettavis-
sa päivän lehdet SS ja HS
sekä kristillisiä viikko- ja
kuukausilehtiä.

Kehitysvammaisten kahvi-
kerho ke 11.9. klo 13.30–15,
diakoniakeskuksen kahvio.
Kuurojen lähetyspiiri
to 12.9. klo 17–19, keskus-
seurakuntatalo, Suokatu
22, kerhohuone Samuli.

Katulähetyspiiri ti 24.9.
klo 17, diakoniakeskuksen
kahvio

Ei Hyväntuulen piiriä
ti 24.9., vaan **Saunaret-
ki Hyväntuulen piirillä** to
26.9. Saunaretkelle ennak-
koilmoittautuminen Sti-
nalle 040 4848 466.

Kehitysvammaisten kahvi-
kerho ke 25.9. klo 13.30–15,
diakoniakeskuksen kahvio.

Kuurojen lähetyspiiri
to 12.9. klo 17–19, keskus-
seurakuntatalo, Suokatu
22, kerhohuone Samuli.

Katulähetyspiiri ti 24.9.
klo 17, diakoniakeskuksen
kahvio

Ei Hyväntuulen piiriä
ti 24.9., vaan **Saunaret-
ki Hyväntuulen piirillä** to
26.9. Saunaretkelle ennak-
koilmoittautuminen Sti-
nalle 040 4848 466.

Kehitysvammaisten kahvi-
kerho ke 25.9. klo 13.30–15,
diakoniakeskuksen kahvio.

Kuurojen lähetyspiiri
to 12.9. klo 17–19, keskus-
seurakuntatalo, Suokatu
22, kerhohuone Samuli.

Katulähetyspiiri ti 24.9.
klo 17, diakoniakeskuksen
kahvio

Ei Hyväntuulen piiriä
ti 24.9., vaan **Saunaret-
ki Hyväntuulen piirillä** to
26.9. Saunaretkelle ennak-
koilmoittautuminen Sti-
nalle 040 4848 466.

Kehitysvammaisten kahvi-
kerho ke 25.9. klo 13.30–15,
diakoniakeskuksen kahvio.

Kuurojen lähetyspiiri
to 12.9. klo 17–19, keskus-
seurakuntatalo, Suokatu
22, kerhohuone Samuli.

Katulähetyspiiri ti 24.9.
klo 17, diakoniakeskuksen
kahvio

Ei Hyväntuulen piiriä
ti 24.9., vaan **Saunaret-
ki Hyväntuulen piirillä** to
26.9. Saunaretkelle ennak-
koilmoittautuminen Sti-
nalle 040 4848 466.

Kehitysvammaisten kahvi-
kerho ke 25.9. klo 13.30–15,
diakoniakeskuksen kahvio.

Kuurojen lähetyspiiri
to 12.9. klo 17–19, keskus-
seurakuntatalo, Suokatu
22, kerhohuone Samuli.

Katulähetyspiiri ti 24.9.
klo 17, diakoniakeskuksen
kahvio

Ei Hyväntuulen piiriä
ti 24.9., vaan **Saunaret-
ki Hyväntuulen piirillä** to
26.9. Saunaretkelle ennak-
koilmoittautuminen Sti-
nalle 040 4848 466.

Kehitysvammaisten kahvi-
kerho ke 25.9. klo 13.30–15,
diakoniakeskuksen kahvio.

Kuurojen lähetyspiiri
to 12.9. klo 17–19, keskus-
seurakuntatalo, Suokatu
22, kerhohuone Samuli.

Katulähetyspiiri ti 24.9.
klo 17, diakoniakeskuksen
kahvio

Ei Hyväntuulen piiriä
ti 24.9., vaan **Saunaret-
ki Hyväntuulen piirillä** to
26.9. Saunaretkelle ennak-
koilmoittautuminen Sti-
nalle 040 4848 466.

Kehitysvammaisten kahvi-
kerho ke 25.9. klo 13.30–15,
diakoniakeskuksen kahvio.

Kuurojen lähetyspiiri
to 12.9. klo 17–19, keskus-
seurakuntatalo, Suokatu
22, kerhohuone Samuli.

Katulähetyspiiri ti 24.9.
klo 17, diakoniakeskuksen
kahvio

Ei Hyväntuulen piiriä
ti 24.9., vaan **Saunaret-
ki Hyväntuulen piirillä** to
26.9. Saunaretkelle ennak-
koilmoittautuminen Sti-
nalle 040 4848 466.

Kehitysvammaisten kahvi-
kerho ke 25.9. klo 13.30–15,
diakoniakeskuksen kahvio.

JÄRJESTÖT

NNKY Myllykatu 5

017 2614 500

044 7721928

toimisto@knnky.fi

www.ywca.fi/paikallis-

yhdistykset

Perhekahvila

ma klo 9.30–12

Kuoro ti klo 14

Raamattupiiri alkaa

ke 18.9. klo 13, vuorovi-

koen lähetyspiiri.

Gospel Spice -latterit

to klo 16.30–17.30

Yhteiskristillinen raa-**mattu- ja rukousilta**

ti klo 18.

KANSAN RAAMATTUSEURA

Sanan Kulma

Tulliportinkatu 22

www.kansanraamattu-

seura.fi/kuopio

krs-kuopio@sana.fi

0207681660

Kirjamyyntipiste avoinna

tilaisuuksien aikana ja

perjantaisin klo 13–16.

Krito-vertaistukiryhmän**ohjaajakoulutus** la–su

14.–15.9. Sanan Kulmalla

kouluttajana pastori, kri-

totyön koordinaattori Ulla

Halttunen. Lisätietoja/ilm.

anja.komulainen@sana.fi

0400 793 446.

PIENPIIRIT

SANAN KULMALLA

Ma **Rukouspiiri** klo 18–

19.30 050 308 9567 Leena.

Ma pariton vk **Raamat-****tupiiri** klo 18–19.30 alk.

23.9. Aiheena Danielin kir-

ja 050 548 4087 Juha.

Ti pariton vk **Naisten solu**

klo 18–19.3. alk. 24.9.

0500 372 791 Aune.

Ke pariton vk **Askarte-****lupiiri** klo 13–16 alk. 11.9.

050 555 2300 Marjatta.

Ke parillinen vk **Opinto-****piiri:** Kolmiyhteinen Ju-

mala: Isä, Poika, Pyhä Hen-

ki klo 18–20 alk. 18.9.

044 0438 585 Topi.

To **Krito-ryhmät** klo 18–

20 alk 26.9. 0400 793 446

Anja.

Pe klo 13–16 **Rukouspäi-****vystys ja avoimet ovet.****Nuorekkaiden naisten****kotisolu** pariton ke klo 18

alk. 11.9. Lisätietoja: mar-

jut.rasanen@gmail.com,

ninattpartanen@hotmail.

com.

Kodeissa kokoontuva

miesten rukoussolu pa-

riton ke klo 18. Lisätietoja:

044 0127857 Tero turteri@

gmail.com.

POHJOIS-SAVON

EV.LUT.

KANSANLÄHETYS**Sairaalakatu 11**

017 262 2082

www.p-savonkl.sekl.fi

Facebook: Pohjois-Savon

Kansanlähetys.

Kuopio: Pienryhmät Lä-**hetyskodilla:** Ma klo 7 a-

murukoushetki, klo 9.30,

äiti-lapsipiiri. Ke klo 12 päi-

vähartaus ja kahvihet-

ki, klo 18 nuorten aikuis-

ten 3Kohtaamista. To klo

16 raamattu- ja lähetyspii-

ri joka toinen viikko (pari-

ton). To klo 18.30 nuorten

Nuotta-ilta. La klo 18 Op-

kon opiskelijailta.

La 21.9 klo 18 RE-START

2013, Kulttuuriareena 44,

Kuopio. Tapahtuma on il-

mainen ja ikärajaton.

Su 22.9 klo 10 Puijon kirk-

ko. Lähetystyöntekijä Lee-

na Mäkräisen tulo- ja elä-

kejuhla. Messu ja sen jäl-

keen juhlatilaisuus.

Siilinjärvi: La 14. ja su

15.9. Siilinjärven seurakun-

nan ja viidesläisten mies-

tenpäivät ”TOSIMIEHEN

Kuopion ev.lut

EVÄÄT” Vuorelan kirkolla. Ohjelmaa la klo 12–21 ja su klo 8–13.
Juankoski: Ti 17.9 klo 18.30 Sanan ja yhteyden ilta seurakuntatalolla, Raimo Myyriläinen.
Tuusniemi: To 19.9 klo 18.30 Sanan ja yhteyden ilta seurakuntatalolla, Ritva Holopainen.

KUOPION
YMPÄRISTÖN
RAUHANYHDISTYS
Ahmatie 22

Seuroja voi kuunnella osoitteessa www.kuopionrauhanyhdistys.net
Lauluseurat ke 11.9. klo 19, Rauhaniyhdistys.
Raamattuluokka Ry:llä pe 13.9. klo 18.30, Rauhaniyhdistys.
Aikuistuvien nuorten ilta pe 13.9. klo 18.30, Poukaman leirikeskus.
seurat la 14.9. klo 13.30, Leväsen palvelukeskus.
seurat la 14.9. klo 19, Rauhaniyhdistys.
Lähetysalueen vuosikokous su 15.9. klo 11.30, Rauhaniyhdistys.

Seurakuntapäivä su 15.9. klo 14, Rauhaniyhdistys.
Seurat su 15.9. klo 17, Rauhaniyhdistys.
Tiistaiherho ti 17.9. klo 10, Rauhaniyhdistys.
Seurat ti 17.9. klo 13.30, Mäntylän palvelukeskus.
Lauluseurat ke 18.9. klo 19, Rauhaniyhdistys.
Siilinjärven alueuseurat pe 20.9. klo 19 Vikillä, kirjokehrääjä, Haaparinne.
Suonenjoen alueuseurat pe 20.9. klo 19, L. Hytösellä Rastunsuontie 281 Rautalampi.
Etelä-Kuopion alueuseurat klo 18, Rauhaniyhdistys.
Seurat su 22.9. klo 14, Rauhaniyhdistys.
Seurat su 22.9. klo 15, Siilinjärven seurakuntatalo, päätysali.
Seurat su 22.9. klo 15.30, Rauhaniyhdistys.
Seurat su 22.9. klo 17, Rauhaniyhdistys.
Tutustumisilta ke 25.9. klo 19, Rauhaniyhdistys.

SUOMEN
LUTERILAINEN
EVANKELIUMI-
YHDISTYS
Raamattu- ja lähetyspiiri

ke 11.9. klo 18.30 keskusseurakuntatalolla Aaronissa. Aiheena raamatun aarteet.
Sanajumalanpalvelus to 12.9. klo 19 NNKY:n tiloissa, Myllykatu 5, Häkämies.
SLEY:n Itä-Suomen piirin työntekijä on Johannes Häkämies 050 3212 938, johannes.hakamies@sley.fi

SUOMEN
RAAMATTUOPISTO

Pienryhmät kokoontuvat:
Raamattupiiri tiistaisin klo 18.30 Merja-Riitta Jaakkosella, Pitkäsiima 15, Kuopio, 040 557 3285.
Rukouspiiri ja keskustele-va raamattupiiri tiistaisin klo 17.30 Kuopion NMKY:n toimistossa, Kauppatie 40–42.
Miestenpäivät ”Tosi miehen eväät” Vuorelan kirkossa la 14.9. klo 12–21 ja su 15.9. klo 8.30–13. Puhujina la: Unto Niskanen, Johannes Häkämies, Raimo Lappi, Esko Luukkonen (+su), su: Yrjö Jokiranta, Seppo Laitanen ja Rauno Perälä. Ilm. 11.9. mennessä. Tiedustelut Jouko Kauhanen (SRO) 050 577 3780, Hannu Laukanen (P-SKL) 050 344 8543, Toivo Halonen (KRS)

0440 438 585 ja Johannes Häkämies (SLEY) 050 321 2938.

HERÄTTÄJÄ
-YHDISTYS
Kuninkaankatu 22

050 569 1302
Toimipiste avoinna keski- viikkoisin alk. 11.9. klo 10–13.
Virsihetki klo 11–12.
Myyttävänä Herättäjä-Yhdistyksen tuotteita. Tervetuloa.

AHOLANSAARI

Tied. ja ilm. 050 4641 000 www.aholansaari.fi
aholansaari@aholansaari.fi
Menu, hinnat ja kaikki laiva- vuorot www.aholansaari.fi.
Körrtifoorum 20.–22.9.

VAKKA
Kuninkaankatu 22

017 2622 322, 043 824 3270
Lähetyskauppa Vakka avoinna ti–pe klo 11–15. www.kuopionseurakunnat.fi/lahetyskauppavakka
Tarvitsemme lisää myyjä Vakkaan. Jos olet kiinnostunut, tule tutustumaan tai ota yhteyttä 050 302 0417.

VALOKUVAAJA
KariMattiAntero
Puustinen
044-3281000
www.kamaan.fi

**Puijon Maja
palvelee lämmöllä**
arjessa ja
juhlassa
niin ilon kuin
surunkin hetkinä

● juhlaravintola
● lounasravintola
● hotelli
● sauna- ja kokoustilat

Kysy lisää ja pyydä tarjous
p. 044 552 4810
myynti@puijo.com

Puijon torni
Hotelli Puijon maja
www.puijo.com

Puijotie 135, 70300 Kuopio

**Sielunhoito-
terapia
SYDÄN-
JUURI**

Helena Lehtimäki
YTM, sosiaalityöntekijä,
MU-sielunhoitoterapeutti

Vastaanotto Kuopiossa
P. 045 3156464,
hennalehtimaki@gmail.com
www.sydanjuuri.fi

Hammaslaboratorio
Hyvä Hammas Oy
Puree Paremmiin.

Vuorikatu 36, 70100 Kuopio

**Erikoishammasteknikko
Satu Koskela**
p. 017 265 4400

**Tietokoneapu
Kotitalous-
vähennys 45%**
www.orden.fi
040 5844 045

**ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
ESA-MATTI KOPONEN**
Puijonkatu 26, III kerros puh. (017) 261 3370
Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset
LAATU- JA TYÖTAKUU

TAKSI Ari Turunen
0400 572 929
KUOPIO
PYÖRÄTUOLI- JA PAARIKULJETUKSET 1+8

Nyt lehtipisteissä.

askel

Häpeä!
Tango-
prinssin
usko ja
unelmat

Elisabeth
Järnefelt oli
suomalaisen
kirjallisuuden
äitänahmo

Hevoset
ja karting
nuorisoi-
työssä

PIRJO ALA-KAPEE
JA PENTTI HAKULINEN
**KUTSUUVAT
KIRKOLLE**

www.askellehti.fi

Voit tilata Askelen myös kotiisi

Tilauspalvelu 020 754 2333 tilauspalvelut@kotimaa.fi

Sinua tarvitaan

Oletko kiinnostunut tavallisen ihmisen taidoin tehtävästä auttamisesta, tukemisesta ja kuuntelusta? Tule seurakuntien järjestämälle lähimmäis- palvelun peruskurssille.

Koulutus antaa valmiuksia

- ihmisen kohtaamiseen
- vaikeassa elämäntilanteessa olevan tukemiseen
- oman henkisen ja hengellisen kasvun kehittämiseen
- mahdollisuuden toimia lähimmäispalvelussa
- mahdollisuuden jatkokoulutukseen, työhajaukseen ja virkistykseen

Aika ja paikka 25.-27.10. Puijon kirkko, Taivaanpankantie 3

Ilmoittautuminen

4.10. mennessä Mirja Turuselle, mirja.turunen@evl.fi tai arkisin 9-15 puh. 040 484 8410. Kaikki ilmoittautuneet haastatellaan ja kurssista saa myös todistuksen.

Lisätietoja

antavat diakoniatyöntekijät

Sisko Laitinen, Alavan seurakunta	040 484 8326
Raili Lehtoviita, Puijon seurakunta	040 484 8438
Mari Mertanen, Männistön seurakunta	040 484 8406
Riitta Reima, Kallaveden seurakunta	040 484 8370
Varpu Ylhäinen, Tuomiokirkkoseurakunta	040 484 8255
Tuula Paul, Järvi-Kuopion seurakunta	040 488 8619

www.kuopionseurakunnat.fi

KUOPIO EV.LUT.
SEURAKUNNAT

Jalkapalloa ja elämää oppimassa

Tuomas Rannankarin henkinen kantti kasvoi ulkomailla.

Pallo palautetaan vastustajan tukkimalta oikealta laidalta keskikentällä. Vasen laitapuolustaja huomaa laidallaan tyhjän tilan puolustuslinjan takana ja aloittaa tuulennopean spurtin. Pelintekijä lukee taustanousun, ja nappisyöttö hal- kaisee puolustuslinjan: laitapakin kolmikymmenmetrisen juoksun päättää haltuunotto ja vastustamaton viimeistely.

”Taustanousut on mulle sellainen tavaramerkki”, Euroopan pelikentiltä KuPS:aan palannut **Tuomas Rannankari** kommentoi SpVgg Greuther Fürthin paidassa tekemäänsä maalia vaatimaton hymynkare kasvoillaan.

Asian voi ilmaista myös toisin. Nykyjalkapallossa menestyvät joukkueet käyttävät vahvasti nousevia laitapuolustajia. Tältä haastavalta pelaajatyypiltä edellytetään puolustustaitojen lisäksi nopeutta, juoksukestävyyttä,

hyvää syöttötekniikkaa ja pelailyä. Tuomakselta löytyy kaikkea tätä – ja lisäksi valttikorttina vasenjalkaisuus. Hänellä on kaikki edellytykset moderniksi laitapuolustajaksi Euroopan ammattilaissarjoihin, mutta tasapainoisen nuorukaisen elämään mahtuu myös muita suunnitelmia.

Henkinen kantti koetuksella

Kesällä 2009 Tuomas siirtyi Kuopiosta FC Twenten riveihin pirteästi Veikkausliigassa esiintyneenä 18-vuotiaana keskikenttäpelaajana. Hänelle oli Hollannissa kaavailtu rooli laitapuolustajana: edessä oli haastava työ opetella puolustuspelaamisen aakkosia vikkeliä hollantilaislatureita vastaan.

”Alkuun tuntui, että ne menivät joka puolelta ohi. Mietin, että tuleekohan tästä mitään.”, Tuomas muistelee. Sitkeä harjoittelu kuitenkin koului nuorukaisesta A-maajoukkuekutsun arvoisen laitapakin.

Haasteita oli uuden pelipaikan lisäksi nuorella miehellä muitakin. Vilkkaasta viisilapsisesta perheestä irtautuminen kurinalaiseen jalkapalloammattilaisen elämään vieraassa maassa oli iso elämänmuutos.

Suurena apuna sopeutumisessa oli kämppäkaveri **Petteri Pennanen**, joka siirtyi Twenteen samaan aikaan. Tukemassa olivat myös tyttöystävä ja perhe, jotka pitivät tiiviisti yhteyttä puhelimitse ja skyphen välityksellä.

”**Kaikkea olen uran varrella nähnyt, mutta en vielä papin poikaa jalkapalloilijana.**”

Tuki olikin tarpeen. Vuodet Twenten juniori- ja reservijoukkueessa olivat rikkonaisia terveys- ja loukkaantumisongelmien vuoksi. Nousu kilpailumaan edustusjoukkueen pelipaikoista jäi lopulta haaveeksi.

Tie vei kaudeksi 2012–2013 Bundesligan nousijajoukkueeseen SpVgg Greuther Fürthiin, jonka reservijoukkueessa pelaikaa tuli kohtalaisesti. Maalitulikin tuli avatuksi.

Suunta oli vielä alkukesästä kohti Englantia, mutta ikävä loukkaantuminen katkaisi lupaavasti sujuneen testijakson Plymouthissa ja käänsi kurssin kohti Kuopiota.

Mitä ammattilaisvuodet Euroopassa opettivat?

”Vaikka vaikeuksiakin oli, ei kaduta, että lähdin. Tekisin samat ratkaisut uudestaan. Huippuhetki oli kutsu A-maajoukkueeseen ja peliminuutit siellä”, Tuomas summaa. ”Vuodet kehittivät pelitaitojen lisäksi myös henkistä kanttia.”

Junioireille Tuomaksen viesti on, että ”jalkapallossa ja elämässä kannattaa vaikeuksienkin keskellä luottaa siihen, että kaikki kääntyy hyväksi.”

Jalkapallon arvot puntarissa

Maailman suosituin urheilulaji on pitänyt näkyvästi esillä sanomaa toisen ihmisen kunnioittamisesta ja rasismien vastustamisesta. Mutta millaisina jalkapallon arvot näyttäytyvät pukukopeissa ja harjoituskentillä todeksi elettyinä?

Rasismiin Tuomas ei juuri ole törmännyt. ”Erityisesti Twenten joukkueessa pelaajia oli ympäri maailmaa ja hollantilaisistakin suurin osa oli taustaltaan maahanmuuttajia”, Tuomas muistelee. Kulttuurierot olivat luonnollinen osa yhteisöä.

Erot näkyivät muun muassa siinä, kuinka peleihin valmistauduttiin. ”Joukkueen muslimit saattoivat rukoilla yhdessä ennen peliä, ja eräs brasilialainen keskittyi lukemalla Raamattua”. Tuomaksen oma tausta suomalaisena papin poikana herätti toisinaan myönteistä huomiota: ”Hollantilainen manageri sanoi, että kaikkea olen uran varrella nähnyt, mutta en vielä papin poikaa jalkapalloilijana”.

Toisen pelaajan kunnioittaminen uhkasi sen sijaan jäädä korulauseeksi reservijoukkueiden todellisuudessa, jossa kaikki kilpailivat kyynärpäätaktiikalla noususta edustusjoukkueeseen.

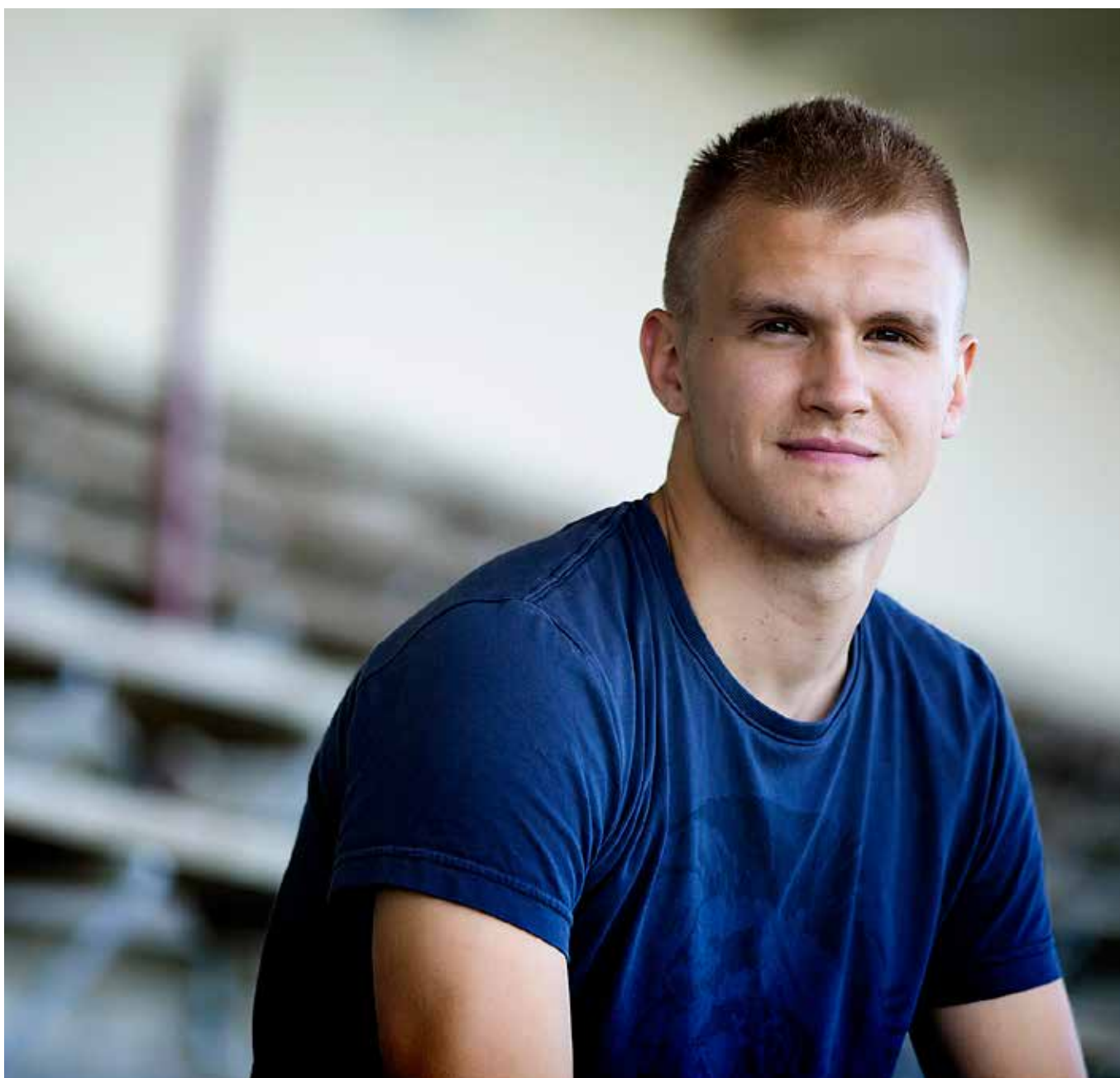
”Virheiden jälkeen pelikavereita kyllä mitä-töitiin ja poljettiin alas siinä toivossa, että omat mahdollisuudet paranisivat”, Tuomas muistelee. Kukkotappelut olivat välillä kiivaitakin: ”Koodiin olisi kuulunut vastata naljailuun samalla mitalla, ja välillä harjoituksissa nähtiin nyrkkitappeluitakin”, Tuomas muistelee kilpailuhengen varjopuolia. ”Yritin kovettaa itseni ja jättää sellaisen omaan arvoonsa.”

Avoin tulevaisuus

Kuopiolaiset voivat seurata Tuomaksen taustanousuja vielä ensi kesänä, sillä solmittu sopimus kattaa myös tulevan kauden. Siirto takaisin ulkomaille voi tosin tulla eteen aiemminkin, vaikka tällä erää elämä Kuopiossa lähellä tyttöystävää, perhettä ja ystäviä tuntuukin hyvältä ja keskittyminen on KuPS:n peleissä.

Muitakin tulevaisuuden suunnitelmia Hollannista käsin etäopiskelleella ylioppilaalla on: ”Psykologian opinnot yliopistossa kiinnostavat”, Tuomas paljastaa.

Mikäpä sopsisikaan paremmin nuorukaiselle, joka osaa lukea peliä niin kentällä kuin pukukopissa.

TUJIA HYTTINEN

Tuomas Rannankarille hengelliset asiat ovat tärkeitä ja seurakunta tuttu.

OLLI VIITANIEMI